

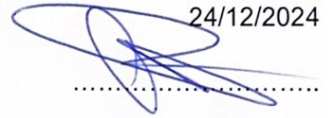

Onay

Cemaliye Önderol tarafından hazırlanan "Dil Öğrenimini Kolaylaştırmak İçin Yapay Zekâ Kullanımına Karşı Okul Müdürlerinin Görüşleri" başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalında Yüksek Lisans olarak 24.12.2024 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Jüri Başkanı:	Prof. Dr. Fatoş SİLMAN	
Jüri Üyesi:	Prof. Dr. Gökmen DAĞLI	
Danışman:	Prof. Dr. Zehra ALTINAY	

Anabilim Dalı Başkanı Onayı

24/12/2024

Prof. Dr. Gökmen DAĞLI

Anabilim Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

24/12/2024
Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer
Enstitü Müdürü

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
ANA BİLİM DALI

DİL ÖĞRENİMİNİ KOLAYLAŞTIRMAK İÇİN YAPAY ZEKA
KULLANIMINA KARŞI OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cemaliye ÖNDEROL

Lefkoşa
Aralık, 2024

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI VE
EKONOMİSİ ANABİLİM DALI**

**DİL ÖĞRENİMİNİ KOLAYLAŞTIRMAK İÇİN YAPAY ZEKA
KULLANIMINA KARŞI OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cemaliye ÖNDEROL

**Tez Danıőmanı
Prof. Dr. Zehra ALTINAY**

**Lefkoşa
Aralık, 2024**

Onay

Cemaliye Önderol tarafından hazırlanan “**Dil Öğrenimini Kolaylaştırmak İçin Yapay Zekâ Kullanımına Karşı Okul Müdürlerinin Görüşleri**” başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalında Yüksek Lisans olarak 24.12.2024 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Jüri Başkanı:	Prof. Dr. Fatoş SİLMAN	.....
Jüri Üyesi:	Prof. Dr. Gökmen DAĞLI	.....
Danışman:	Prof. Dr. Zehra ALTINAY	.....

Anabilim Dalı Başkanı Onayı

24/12/2024

.....
Prof. Dr. Gökmen DAĞLI

Anabilim Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

24/12/2024

Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer

Enstitü Müdürü

Etik İlkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Cemaliye ÖNDEROL

24/12/2024

Teşekkür

Araştırma sürecinde bana pek çok konuda yardım ve desteği olan, bilgileriyle yoluma ışık tutan değerli hocalarım Prof. Dr. Zehra Altınay ve Prof. Dr. Fahriye Altınay'a çok teşekkür ederim. Araştırmanın kavramsal çerçevesinde ve izlenecek yol konusunda önerilerde bulunan, sunduğu fikirlerle farklı noktaları görmem konusunda önemli bir katkısı olan, aynı zamanda araştırmanın bulgularını düzenlememde yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen Dr. İslam Suiçmez'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Cemaliye Önderol

Özet

Dil Öğrenimini Kolaylaştırmak İçin Yapay Zeka Kullanımına Karşı Okul Müdürlerinin Görüşleri

Önderol, Cemaliye

**Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi
Anabilim Dalı**

Prof. Dr. Zehra ALTINAY

12, 2024, 88 Sayfa

Teknolojinin hızlı gelişimi ile klasik öğretim yöntemleri yerini farklı uygulamalara bırakmıştır. Eğitimde Yapay Zeka son dönemlerde popüler hale gelen konular arasındadır. Öğrencilerin dikkatini çeken, öğrenmeye motive eden, uygun öğretim ortamlarını hazırlamak için Yapay Zeka destekli uygulamalar ve eğitimin bütünleşmesi gerekli olmuştur. Ana ve yabancı dilin formal öğretiminin esas başlangıç noktası olan ilkokul düzeyinde öğrencilerin Yapay Zeka ile tanışmış olmaları gerekmektedir. Bu bütünleşmeyi sağlamak için Yapay Zeka hakkında bilgi sahibi öğretmenlere ve öğretmenleri bu yönde destekleyecek, planlama ve yönetim sürecini öğretmenlerin Yapay Zeka'yı kullanmalarına elverişli şekilde düzenleyecek okul yöneticilerine ihtiyaç vardır.

Araştırmanın amacı, KKTC'de ilkokullarda dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zeka (YZ) kullanımında okul liderlerinin sosyal aktörler olarak rollerini değerlendirmek ve bu doğrultuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki ilkokul müdür ve öğretmenlerine öneriler sunmaktır. Bu hedefe ulaşmak için KKTC'de 2024-2025 eğitim-öğretim yılında ilkokullarda görev yapan 13 yöneticiyle çalışılmıştır.

Nitel yaklaşımlardan fenomenolojik desen kullanılarak çalışılan bu araştırmanın verileri görüşme yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler QDA Miner Lite programı kullanılarak içerik analizi ile çözümlenmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgular üç alt problem altında incelenmiştir: "Yapay Zeka destekli dil öğreniminde okul müdürlerinin görevleri", "Yapay Zeka destekli dil öğretiminde yaşanan sorunlar" ve "Okul müdürlerinin Yapay

Zeka destekli dil öğretimine ilişkin önerileri". Yöneticilerin görüşlerine temalar kodlanmış ve alıntılara da yer verilmiştir.

Araştırmanın sonucunda, yöneticilerin ve okullarında çalışan öğretmenlerin Yapay Zeka ile dil öğretiminde kullanılan programlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, ayrıca okullarda bu uygulamaların kullanımını destekler nitelikte altyapı ve donanımın bulunmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapay Zeka ile dil öğrenimine karşı olumlu tutum sergileyen katılımcıların kendilerini geliştirmeleri gerektiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: yapay zeka, yapay zeka destekli dil öğrenimi, ilkokul müdürleri, sorunlar

Abstract

Opinions of School Principals on the Use of Artificial Intelligence to Facilitate Language Learning

Onderol, Cemaliye

MA, Department of Educational Administration, Supervision, Planning and Economics

Associate Professor Zehra Altınay

12, 2024, 88 Pages

With the rapid development of technology, classical teaching methods have been replaced by different applications. Artificial Intelligence in education is among the topics that have become popular recently. The integration of AI-supported applications and education has been necessary to prepare appropriate teaching environments that attract students' attention and motivate them to learn. Students at primary school level, which is the main starting point of formal teaching of mother and foreign languages, must be acquainted with Artificial Intelligence. To ensure this integration, there is a need for teachers who are knowledgeable about Artificial Intelligence and school administrators who will support teachers in this direction and organize the planning and management process in a way that is convenient for teachers to use Artificial Intelligence.

The aim of the research is to evaluate the roles of school leaders as social actors in the use of Artificial Intelligence (AI) to facilitate language learning in primary schools in TRNC and to offer suggestions to primary school principals and teachers in the Turkish Republic of Northern Cyprus in this regard. To achieve this goal, 13 administrators working in primary schools in TRNC were worked with in the 2024-2025 academic year.

The data of this research, which was studied using the phenomenological pattern from qualitative approaches, was collected through interviews. The data obtained was analyzed by content analysis using the QDA Miner Lite program.

The findings obtained in the research were examined under three sub-problems: "Duties of school principals in Artificial Intelligence-supported language learning", "Problems in Artificial Intelligence-supported language teaching" and "School principals' suggestions regarding Artificial Intelligence-supported language teaching". The themes of the managers' opinions were coded and quotations were also included.

As a result of the research, it was concluded that administrators and teachers working in schools do not have sufficient knowledge about the programs used in language teaching with Artificial Intelligence, and that there is no infrastructure and equipment in schools to support the use of these applications. It has been revealed that participants who have a positive attitude towards language learning with Artificial Intelligence need to improve themselves.

Keywords: artificial intelligence, ai-supported language learning, primary school principals, problems

İçindekiler

Onay	i
Etik İlkelerle Uygunluk Beyanı	ii
Teşekkür	iii
Özet	iv
Abstract.....	vi
Tablolar Listesi.....	x
Kısaltmalar	xi
BÖLÜM I	1
Giriş	1
1.1 Problem	1
1.2 Araştırmanın Amacı	3
1.3 Problem Cümlesi	4
1.4 Alt Problemler	4
1.5 Araştırmanın Önemi.....	4
1.6 Varsayımlar	5
1.7 Sınırlılıklar.....	5
1.8 Tanım ve Kısaltmalar	5
BÖLÜM II	7
Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	7
2.1 Öğretim Liderliği.....	7
2.2 Eğitimde Yapay Zeka.....	8
2.2.1 Eğitimde Yapay Zeka Uygulamaları	9
2.2.2 Eğitimde Kullanılan Yapay Zeka Araçları	12
2.2.3 Eğitimde Yapay Zeka Kullanımının Sunduğu Fırsatlar	12
2.2.4 Eğitimde Yapay Zeka Kullanımının Zorlukları.....	13
2.3 Dil Öğreniminde Yapay Zeka.....	14

2.3.1 Dil Öğreniminde Kullanılan Yapay Zeka Araçları.....	15
2.3.2 Dil Becerilerinde Yapay Zeka Uygulamaları	17
2.3.3 Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimine Olumlu Etkileri.....	18
2.3.4 Yapay Zeka'nın Dil Öğreniminde Olumsuz Yönleri.....	19
2.4 İlgili Araştırmalar	19
BÖLÜM III	23
Yöntem	23
3.1 Araştırmanın Modeli.....	23
3.2 Çalışma Grubu.....	24
3.3 Veri Toplama Araçları	26
3.4 Verilerin Analizi	27
3.5 Geçerlik ve Güvenirlik.....	28
BÖLÜM IV.....	30
Bulgular ve Yorumlar	30
1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	30
2. İkinci Alt Amaca Yönelik Bulgular	32
3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular	46
BÖLÜM V.....	52
Tartışma.....	52
BÖLÜM VI.....	55
Sonuç ve Öneriler	55
Sonuç	55
Öneriler.....	56
Kaynakça	59
Ekler.....	68
Özgeçmiş.....	75

Tablolar Listesi

Tablo 1 Okul Yöneticilerinin Tanıtıcı Özelliklere Göre Dağılımı.....	25
Tablo 2 Yapay Zeka Destekli Dil Öğretiminde Okul Müdürlerinin Görevleri..	30
Tablo 3 Yapay Zeka Destekli Öğretimin Artıları.....	32
Tablo 4 Yapay Zeka Destekli Öğretimin Eksileri.....	35
Tablo 5 Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimi Üzerine Etkisi	37
Tablo 6 Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimi Üzerine Olumlu Etkileri	37
Tablo 7 Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimi Üzerine Olumsuz Etkileri.....	39
Tablo 8 Yapay Zeka Destekli Dil Öğreniminde Kullanılabilecek Araçlar.....	40
Tablo 9 Yapay Zeka Destekli Dil Öğretiminde Kullanılmaması Gereken Araç Özellikleri.....	42
Tablo 10 Yapay Zeka'nın Okuldaki Öğretmenler Tarafından Dil Öğretiminde Kullanımı, Uygulamalar.....	44
Tablo 11 KKTC'de İlkokullarda Yapay Zeka ile Dil Öğrenimini Destekleyen Donanım Durumu.....	45
Tablo 12 Dil Öğretim Müfredat ve Kitaplarda Değişiklik İhtiyacı.....	46
Tablo 13 Yöneticilerin Dil Öğreniminde Yapay Zeka Kullanımına İlişkin Önerileri.....	49

Kısaltmalar

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için kullanılmıştır.

MEB: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı için kullanılmıştır.

YZ: Yapay Zeka için kullanılmıştır.

Y: Yönetici için kullanılmıştır.

BÖLÜM I

Giriş

Bu bölümde araştırmanın problemine, amacına, önemine, sınırlılıklarına ve ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1 Problem

Günümüzde dünyanın en popüler çalışma konularından biri olan Yapay Zeka'nın yıllar içerisindeki gelişimi karışık bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapay Zeka'nın 60 yılı aşan gelişimsel süreci olduğu, temelinin 1600-1700'lü yıllara kadar dayandığı bilinmektedir. Yapay Zeka çalışmaları 1940-1950 yıllarında Alan Turing'in ortaya koyduğu "makinelere insan gibi düşünebileceği" teorisi ile önem kazanmıştır. 6 yıl sonra John McCarthy tarafından yapılan çalışmalar ile ilk kez Yapay Zeka terimi ile ortaya atılmıştır. Yapay Zeka terimini ortaya atan McCarthy "insana benzeyen akıllı makineler üretme" olarak bu terimi tanımlamıştır. Yapay Zeka, bilgisayarların üretimi ile eş zamanlı ortaya çıkmıştır. 1960'lardan sonra Yapay Zeka üzerine yapılan çalışmalar artmış, 1970-1980 arasında bu çalışmalar biraz sekteye uğramış, 1990'larda teknolojinin ilerlemesi ile birlikte daha gelişmiş sistemler oluşturulmaya başlanmıştır. 21. yüzyılın başlarından itibaren Yapay Zeka sanayide popüler hale gelmiş ve sağlık, üretim, eğitim, finans ve sosyal hizmetlerde etkili bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Stacey vd. , 2019; Coşkun & Gülleroğlu, 2021; Zhou L. , 2023; Köse vd. , 2023).

Literatüre bakıldığı zaman Yapay Zeka için pek çok tanım yapılmıştır. Kimi kaynaklar Yapay Zeka'nın doğasını anlamak için öncelikle zeka kavramının anlaşılmasının faydalı olacağı üzerinde durmuş, kimileri ise teknolojik sistemi tanımlayan Yapay Zekayı, zeka kavramını açıklamadan tanımlamıştır. Yapay Zeka, makinelerin doğal zekaya benzetim yapılarak modellenmesini anlatan bir teknolojidir. Beyindeki nöronlar taklit edilerek makinelere uyarlanmıştır (Yılmaz A. , 2022). Bu teknoloji makinelerin insan zekasına ihtiyaç duyan fonksiyonları gerçekleştirebilmesini hedefler. Bu fonksiyonlar; tanıma ve tanımlama, anlama, öğrenme, mantık yürütme, sorun çözme şeklinde sıralanabilir. (Zhou L. , 2023; Köse vd. , 2023; Bulut vd.,

2024; Naidu & Maddala, 2024). Yapay Zeka çözümü insan zekası gerektiren problemler için bir sistem, araç ve yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır (Seyrek vd., 2024).

Son yıllarda tüm dünyada birçok alanda devrim yaratan Yapay Zeka, eğitimi de dönüştürmektedir. Teknoloji ile ayrılmaz bir bütünü oluşturan Yapay Zeka, kişi, kurum ve kuruluşların bazıları için yaşamlarının koparılmaz bir parçası haline gelirken, diğerleri için bilgilerin sınırsız olması ve insan zekasına ihtiyaç duyulan görevleri yapabilmesi ürkütücü gelmektedir. Yapay Zeka okullarda müdürlerin yönetsel işleri kolaylıkla gerçekleştirilmesinden, öğretmenlerin öğrencileri etkili bir şekilde değerlendirmesine ve hatta öğrencilerin bireysel farklılıkları ve öğrenme şekilleri ile hızlarına uygun öğrenme ortamlarının oluşturulmasına imkan sunmaktadır. Bu bağlamda Yapay Zeka'nın okullardaki yönetim ve eğitim-öğretim süreçlerini kolaylaştırdığı; öğrenme ve öğretme süreçlerini bireyselleştirilmiş, dikkat çekici ve etkili hale getirdiği bilinmektedir (Harry & Sayudin, 2023; Demir Dülger, 2023; Naidu & Maddala, 2024).

Eğitimde günümüzde en çok kullanılan Yapay Zeka sistemlerine en güzel örnekler dil öğretiminde yer almaktadır. Yapay zeka destekli dil öğretimi son yıllarda önemli bir konu olarak tüm dünyada çalışılmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve eğitimde dijitalleşme sonucunda dil öğrenme programları popüler hale gelmiştir. Yapay Zeka öğretim sistemleri ilerleme kaydetmiş ve dil öğrenme süreçlerini metotlar ve öğretmenlerle zenginleştirerek geliştirmiştir. Bu teknoloji, dil öğretimini kişiselleştirilmiş, erişilebilir ve verimli hale getirmiştir. Yapay Zeka sistemi dil bilgisi, telaffuz ve kelime bilgisi ile öğrenmeyi destekler niteliktedir. Ayrıca öğretmenler için zaman alan işleri pratikleştirmekte ve değerlendirmeleri de kolaylaştırmaktadır (Patty, 2024; Bulut vd., 2024).

Tüm olumlu etkilerin yanında, Yapay Zeka için gerekli donanım pahalı olmakla birlikte öğrencilerin gizlilik ve güvenlik politikalarını korumada bu teknoloji risk taşıyabilmektedir. Sağlam olmayan gizlilik önlemlerine sahip Yapay Zeka uygulamaları verilerin çalınmasına sebep olabilir. Öte yandan, öğretmenlerin bilgi eksikliği ve yetersiz hazırlık yapmaları durumunda yapay zeka destekli dil öğretimi etkililiğini kaybedebilmektedir. Ayrıca, öğrenciler ödevlerinde uygulamalardaki bilgileri doğrudan o ifadelerle aktardıklarında

çalışmalarının gerçekliği tartışma konusuna yol açabilir ve öğrenmedeki kalitenin azalmasına yol açabilir. Konunun diğer bir açısından bakıldığında özel gereksinimli bireyleri ayırmadan bu sistemlere erişiminin sağlanması etiklik açısından önem arz etmekte ve sorun yaratabilmektedir. Bu bağlamda Yapay Zeka'nın zorlukları da göz önüne gelmektedir (Harry & Sayudin, 2023; Patty, 2024).

Yukardaki paragraflarda ortaya konulan Yapay Zeka ile dil öğreniminin, bu alandaki bilimsel çalışmaların KKTC ile ilgili olarak konuyu tam olarak açıklığa kavuşturmada yetersiz olması nedeniyle KKTC'de en etkili şekilde kullanılması için kapsamlı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Bu sebeple, alanyazında dil öğreniminde karşılaşılan yapay zeka uygulamalarının derlenip tespit edilmesiyle tanıtılması gerekmekte ve KKTC'de ilkokullarda görev yapan müdürlerin dil öğrenimini kolaylaştırmak için yapay zeka kullanımına karşı görüşlerinin ortaya konulması gerekmektedir. Bu araştırmanın dil öğreniminin kalitesini artırmak için KKTC'de görev yapan öğretmenlere ışık tutması beklenmektedir.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, günümüzde teknolojinin hızla gelişmesiyle atılım gerçekleştiren Yapay Zeka'nın dil öğretimindeki yerini vurgulamaktadır. Dünya'ya yayılmış olan Yapay Zeka uygulamalarının KKTC'de dil öğretimindeki yeri, kullanım şekli, öğretime olan etkileri merak konusu olmuştur. Öğrencilerin dil öğreniminde Yapay Zeka ile erken yaşta tanışmış olmaları dil kazanımı ve bilişsel gelişim açısından oldukça önemlidir. Bu sebeple, ana ve yabancı dilin formal öğretiminde esas başlangıç noktası olan ilkokul düzeyinde öğrencilerin Yapay Zeka ile tanışmış olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla, öğrencileri bu yapay sistemle tanıştıracak olan öğretmenlerin ve yöneticilerin yapay zeka uygulamaları ile ilgili eğilimleri, bilgileri, uygulamaları ve yeterlilikleri de önem taşımaktadır. Araştırmanın amacı, KKTC'de ilkokullarda dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zeka (YZ) kullanımında okul liderlerinin sosyal aktörler olarak rollerini değerlendirmek ve bu doğrultuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki ilkokul müdür ve öğretmenlerine öneriler sunmaktır.

1.3 Problem Cümlesi

1.3.1 Araştırmanın Nitel Boyutuna İlişkin Problem Cümlesi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ilkokullarda görev yapan okul müdürlerinin dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zeka kullanımına karşı görüşleri nasıldır?

1.4 Alt Problemler

1.4.1 Araştırmanın Nitel Boyutuna İlişkin Alt Problemler

1.4.a Yapay Zeka destekli dil öğretiminde okul müdürlerinin görevleri nelerdir?

1.4.b Okul müdürlerine göre Yapay Zeka destekli dil öğretiminde yaşanan sorunlar nelerdir?

1.4.c Okul müdürlerinin Yapay Zeka destekli dil öğretimine ilişkin önerileri nelerdir?

1.5 Araştırmanın Önemi

Günümüzde çocuklar teknoloji ile iç içe büyümekte dolayısıyla öğrenme şekilleri de bu doğrultuda şekillenmektedir. Klasik eğitim yöntemleri çocuklara çekici gelmeyip görseli olan, kısa zamanlı ve etkileşimli öğrenme ortamları onların alıştıkları doğaya daha uygun olduğundan daha çok dikkatlerini çekmektedir.

Eğitim sistemleri öğrencilerin dikkatini çekmek ve onların ihtiyaçlarını karşılamak için teknoloji, Yapay Zeka destekli uygulamalar, yöntem ve tekniklerle bütünleşmelidir. Aksi takdirde öğrencilerin beklentilerini karşılamayan bir sistem, eğitim, öğretim ve öğrenimi desteklememektedir.

Dil öğretiminde Yapay Zeka kullanımı özellikle okula yeni başlayan öğrenciler için dili kazanmada bir köprü görevi görmektedir. Dili kazanmada Yapay Zeka uygulamalarının bağlayıcılığı, yönetici ve öğretmenin hangi araçları hangi yöntemlerle kullandığına göre değişiklik göstermektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin dil öğretimini kolaylaştıracak Yapay Zeka uygulamalarını iyi bilmesi ve uygulamaya koyarken iyi bir hazırlık yapması gerekmektedir. Burada okul yöneticilerine önemli bir görev düşmektedir. Yöneticilerin öğretim liderliği yaparak öğretim süreçlerine daha fazla dahil

olmaları, öğretmen ve öğrencilerle daha fazla etkileşim içinde olmaları, okulun misyonunu öğretim süreçlerini dikkate alarak belirlemeleri, sürekli gelişimi öğrencilerin başarılarını değerlendirerek önlemler ve riskler olarak sağlamaları bu bağlamda da Yapay Zeka ile ilgili farkındalıkları, okulun donanımından öğretmen seçimine kadar yapacakları rehberlik konusunda önem arz etmektedir.

Bu araştırma, okul müdürlerine kendi kendilerini sınaama şansı sunmakta ve böylece öncelikle kendilerinin, sonrasında okul ve öğretmenlerinin eksikliklerini görmelerini sağlamaktadır. Tüm bu bulguların, Yapay Zeka destekli dil öğreniminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki müdürlerin görevlerini, yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini belirlemesi; okul müdürlerine, öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve öğretmen yetiştiren eğitimcilerle konu ile ilgili katkı koyması ve ışık tutması beklenmektedir.

1.6 Varsayımlar

Araştırmaya katılım gösteren okul müdürlerinin soruları en samimi şekilde cevapladığı varsayılmıştır. Araştırmanın çalışma gruplarını oluşturan okul müdürlerinin Yapay Zeka destekli dil öğretimi ile ilgili realist fikirlerini beyan ettikleri varsayılmıştır. Literatür taraması ile elde edilen bilgiler araştırmanın konusu için yeterlidir.

1.7 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2024-2025 eğitim öğretim yılının güz döneminde toplanacak veriler ile,
2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 10 devlet ilkokul müdürü ve 3 özel ilkokul müdürüne uygulanan görüşme formundan elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.8 Tanım ve Kısaltmalar

Eğitim: Bireyin yaşantısı ile önceden belirlenmiş amaçlara göre davranış değişikliği oluşturduğu ömürlük kültürleme süreci ve uygulamalı bir bilim alanıdır (Erden, 2019; Senemoğlu, 2020; Sönmez, 2020).

Öğretim: Eğitimin bir yöntemi, okul çatısı altında verilen belirli amaçlar doğrultusunda düzenlenmiş öğrenmeye teşvik eden öğretme etkinlikleridir (Çelikkaya, 1991; Erden, 2019; Senemoğlu, 2020).

Dil: Kişilerin duygularını ve düşüncelerini paylaşmasını sağlayan, ayrıca insanlar arasında iletişimi ve anlaşılabilirliği kolaylaştıran önemli bir araç, dirik bir varlık, kendini belli etmeyen bir anlaşmalar sistemi, seslerden oluşan toplumsal bir kurumdur (Akalin, Eker, Türk, Demir, & Cavkaytar, 2018; Hançer & Dilidüzgün, 2021).

Yapay Zeka: kısaca, bir makinenin tıpkı bir insan gibi soru sorma, düşünme, problem (çözme, inceleme, değerlendirme, yeni bilgiler oluşturma ve karar verme gibi bilişsel becerileri kullanmasıdır (Arslan, 2020).

YZ: Yapay Zeka

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma ile ilgili kavramsal açıklamalara, tanımlamalara ve araştırma ile ilgili literatürde geçen ve daha önce yapılmış olan araştırmalara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1 Öğretim Liderliği

Öğretim liderliği, okul yöneticilerine atfedilen bir eğitim yönetimi terimidir. Balcı (2021) sözlüğünde, öğretimsel lider olarak yöneticilerinin; okuldaki eğitim ve öğretim süreçlerinin daha iyi bir şekilde yapılması için gerekli tüm olanakları sağlayarak, öğretmenlere ve öğrencilere öğretim sürecinde rehberlik ve destek vererek ve sürecin akıcı bir şekilde gelişen teknoloji ve kültürü içeren programlarla devam etmesi için gerekli tedbirleri ve riskleri alarak süreci hafifletici yönde hizmet vermelerinin gerekli olduğunun altını çizmektedir. Ayrıca bu liderlik türünün boyutlarına da değinerek, üç ana maddeden söz etmiştir:

1. Misyon belirleme,
2. Program ve öğretim süreçlerini yönetme,
3. Öğretimi pozitif yönde destekleyen bir ortam oluşturma (Balcı , 2021).

Öğretim liderliği yaklaşımını diğer liderlik yaklaşımlarından ayıran özellik eğitim ve öğretim süreçlerine odaklanmış olmasıdır. Eğitimin kalitesini artırmak yani öğrenci başarısını en yüksek noktaya taşımak birincil hedefidir. Bu yaklaşım yöneticilerin idari görevlerinin dışında öğretimde önemli bir rol oynadığını gösteren önemli bir yaklaşımdır. Yöneticilerin öğretim sürecine dahil olmasını ve öğretmenlere rehberlik yapmalarını, zamanlarını eğitim etkinliklerine ayırmalarını içerir. Öğretim liderliğini benimseyen bir yönetici çalışma ortamındaki eğitim veren öğretmenlerin eksiklerini analiz edebilmeli, kendisi bu eksikleri giderici yeterliliğe ve bilgiye sahip olmalı ve öğretmenlerin öğretim sürecini kolaylaştırmalıdır. Öğretimsel lider, sınıfta bulunmalı,

öğretimi denetlemeli ve değerlendirmelidir (Ünal & Çelik, 2013; Coşkun & Katıtaş, 2022).

Öğretim liderliği öğretmen motivasyonu ve öğrenci başarısını artırmaktadır. Bu da öğretim liderliğinin yöneticilerin benimsemesi gereken önemli bir liderlik yaklaşımı olduğunu göstermektedir (Yılmaz & Kurşun, 2015).

2.2 Eğitimde Yapay Zeka

Son çeyrek asırlık zaman diliminde Yapay Zeka'nın eğitim boyutundaki çalışmaları toplu eğitimde her öğrenciye birebir ders verebilecek kadar etkili sistemler geliştirmeye yoğunlaşmıştır (Roll & Wylie, 2016). Eğitimde Yapay Zeka, eğitimin kalitesini artırmak için eğitimin temel öğeleri olan öğrenme, öğrenci ve öğretmen üzerinde kullanılan teknolojidir (Harry & Sayudin, 2023). Yapay Zeka'nın varlığı eğitimle teknolojinin etkileşimini artırarak eğitimin yeniden biçimlenmesini sağlamıştır. Yaygın olarak akıllı insana benzeyen makine olarak tanımlanan Yapay Zeka, son yıllarda eğitim camiasındaki birçok kişinin işini kolaylaştırmaktadır (Tahiru, 2021). Eğitimdeki Yapay Zeka'yı sadece bilgisayar ve onu oluşturan araç-gereçle sınırlamak yetersiz bir tanımlama olacaktır. Yeni teknolojiler Yapay Zeka'nın çeşitli kullanımına imkan sunmuştur. Makinenin zeka gerektiren görevleri yerine getirebilmesi Yapay Zeka'nın en iyi bilinen özelliği olarak birçok tanımlamada karşımıza çıkmaktadır (Chen vd. , 2020).

Yapay Zeka'da öğrenme sistemi, öğrenci için öğrenme sürecinde elde edilen verilerden bir öğrenme modeli oluşturularak kişiye göre yetenekleri geliştirme imkanı sunmaktadır. Öğrenen modeli Yapay Zeka eğitiminin kilit noktasını oluşturmaktadır. Öğrencinin öğrenme şekli; öğrenen modelinin öğrenme süreci ve öğrenmede kullandığı yöntem, teknik, kaynak ve materyaller arasında ilişki kurularak ortaya çıkar. Bilgi modeli ise öğrencilerin yeteneklerini ve bilgilerini incelemekte ve haritalar oluşturmaktadır. Bilgi haritalarında ayrıntılı öğrenme içerikleri yer almaktadır. Bu içerikler genellikle alanında uzman kişilerin bilgileri ve öğrencilerin yapabileceği olası hatalar ile yanlış anlamaları kapsamaktadır. Öğretim modeli, öğrenen ve bilgi modelinin birleşiminden oluşmaktadır. Öğretim modeli eğitimcilerle bilgiye ulaşmak için

talimatlar vererek öğretim yöntem ve tekniklerini uyarlamalarına yardımcı olur (Chen vd. , 2020).

2.2.1 Eğitimde Yapay Zeka Uygulamaları

2.2.1.a Kişiselleştirilmiş Öğrenmede Yapay Zeka

2.2.1.a.1 Uyarlanabilir Eğitim Sistemleri (AES)

Uyarlanabilir Eğitim Sistemleri isminin de çağrışım yaptığı gibi öğrenciye göre düzenlenebilen eğitim sistemleridir. Yapay Zeka kullanan bu sistemde, öğrencinin güçlü ve zayıf yönleri, hedefleri, bilgileri ve tercihleri ışığında tasarlanan bir eğitim modeli bireyin ihtiyaçlarını karşılamak için öğrenci-öğretmen etkileşimi sırasında uygulanır ve öğretim konusu, kullanılacak yöntemler, yapılacak etkinlikler gibi ders planında yer alan boyutlar öğrenciye göre şekillendirilir. Her öğrencinin ihtiyaçları öğrenciler gibi eşsiz olduğundan, uyarlanabilir eğitim sistemleri öğrenciden öğrenciye değişiklik göstermektedir (Pokrivcakova, 2019; Huang vd. J. , 2021).

2.2.1.a.2 Zeki Eğitim Sistemleri (IES)

Zeki Eğitim Sistemleri tıpkı bir öğretmen gibi geri dönüt ve düzeltme sağlamak ve öğrencilerin öğrenme sürecine rehberlik etmek için yürütülen bir sistemdir. 1970'den beri birçok araştırmacı öğrencilerin kendi kendine öğrenmeyi gerçekleştirebilmesi hedefi ile Yapay Zeka üzerine çalışmıştır. Zeki Eğitim Sistemleri bu hedefe yaklaşmış bir sistemdir (Pokrivcakova, 2019; Tahiru, 2021). Zeki Eğitim Sistemleri'nde üç terimden söz edilmektedir. Bu terimler:

A) Makine Öğrenimi (ML)

Yapay Zeka'nın kaçınılmaz ürünlerinden biri olan makine öğrenimi adının da çağrıştırdığı gibi makinenin öğrendiği bilgileri daha sonra çıkarımlarında kullanmasıdır. Bu sebeple ilk önce bu verilere sahip olmak gereklidir. Makine öğreniminde geçmiş bilgi düzenlenmekte ve daha sonraki bilgi için yapılandırılmaktadır. Öğretmen ve öğrenci için faydalı bir teknolojidir. Öğrencilerin özelliklerine göre herhangi bir konuda seçim yapılmasına

yardımcı olmaktadır. Öğretmenlerin öğrencileri değerlendirirken hem hızlı hem de daha güvenilir sonuçlara ulaşmasını sağlamaktadır. Bazı araştırmacılar makine öğrenimini birkaç kategoriye ayırmıştır örneğin, Michalski, ezberci öğrenme, yeni bilginin alınması, verilen talimattan öğrenme, gözlem ve keşiften öğrenme gibi basamaklardan söz etmiştir (Zhou Z.-H. , 2016; Arslan, 2020; Chen vd. , 2020).

B) Öğrenme Analitiği

Öğrenme analitiği, öğretmenlere eğitimi anlayabilecekleri yeni bir bakış açısı sunarak bu süreci destekleyip daha iyi hale getirmek için öğrencilerin özellikleri ve modellerindeki bilgilerinin derinlemesine incelenmesine odaklanır. Öğrenme analitiği sınırlı kaynakları çeşitli şekilde kullanmada öğretmenlere yol haritası sunmaktadır (Clow, 2013; Chen vd. , 2020).

C) Veri Madenciliği (DM)

Veri madenciliği, kapsamı geniş veri kalıplarındaki bilgileri keşfetmek için bilgisayarla üretilmiş yöntemleri kullanmak ile ilgilidir. DM, eğitim ve öğrenmeye dair anlamlı bilgileri tespit etmek için bu kavramlarla ilgili her türlü veriyi incelemektedir. DM, öğretmenlerin müfredatı düzenlemesine, öğrencilerin kendilerine hitap eden öğretim yöntemlerini seçmelerine, öğretmenlerin de bu yöntemlere uygun bir eğitim durumu hazırlamalarına olanak tanır (Romero & Ventura, 2013; Chen vd. , 2020).

2.2.1.b Chatbots (Sohbet Robotları)

Sohbet Robotları, eğitim ortamlarında var olan sorunların bazılarını cevap verebilecek nitelikte çözüm olarak görülmektedir. Sohbet robotları insan konuşmasını taklit eden, insanlarla metin üzerinden veya sesli olarak iletişim kurabilen ve bu şekilde bilgi sağlayan uygulamalardır. Örnek olarak günümüzde çok fazla kullanıcısı olan ve en büyüleyici bilgi verilerine sahip ChatGPT (bilgilendirici ve yaratıcı metin üretimi) ve Google Bard (dil çevirme, soruları cevaplama, güncel bilgilere ulaşma vb.) uygulamaları birer sohbet robotudur. Sohbet robotlarına daha birçok örnek verilebilir. Hem öğretimde hem de öğrenimde yer alan sohbet robotları, ders materyallerine erişimde, sınavlara hazırlıkta, ödev yardımlarında, anlaşılmayan kavramların

açıklanmasında yararlı olabilmektedir. Değişik öğrenim, öğretim ve yönetim hedeflerine ulaşmak için kullanılabilecek farklı birçok sohbet robotu uygulaması geliştirilmiştir. Sohbet robotlarının kullanımı öğrencilerin dikkatini çeken ve derse katılımını artıran, bilgiye ulaşımı pratikleştiren uygulamalardır. Ancak, bu olumlu etkilerinin yanında bilimsel gerçeklik, doğru bilgiyi yansıtma ve etik unsurlarda hala daha netleşmemiş sorular ve de sorunlar mevcuttur. Ayrıca her öğrencinin bu imkânlardan faydalanabilmesi de mümkün olmadığından fırsat eşitsizliği de ortaya çıkmaktadır (Arnbjörnsdóttir, ve diğerleri, 2022; Labadze vd. , 2023; Harry & Sayudin, 2023; Gökçearsan vd. , 2024).

2.2.1.c Notlama ve Değerlendirmede Yapay Zeka

Öğretimde değerlendirme en önemli boyutlardan biridir. Eğitimde geleneksel değerlendirme ile YZ destekli değerlendirme birbiriyle kıyaslanamayacak kadar farklılık göstermektedir. YZ, alışılmış değerlendirme şekillerinden uzaklaşarak eğitim süreçlerinin değişikliğe uğramasına yol açabilir. YZ, öğrencileri değerlendirirken hızlı geri bildirim sağlamak ve öğrencilerin hemen düzeltme yapmalarına imkân sağlamaktadır. Geleneksel değerlendirmede ise öğrenciler sonuçlara geç bir zaman diliminde ulaşabilmekte ve uzun zaman sonra geri bildirim alabilmektedir. Yapay Zeka değerlendirme öğrencinin öğrenme tarzı, hızı, gereksinimi ve seviyesine göre ayarlanabilen izleme testleri ile öğrenmeyi teşvik eder nitelikteyken, geleneksel değerlendirme öğrencinin dönem sonunda aldığı puan kadar bilgiye sahip olduğu önyargısı ile kalıplaşmış sınav formatı ve puanlama yöntemiyle değerlendirip öğrencinin ihtiyaçlarını göz ardı ederek öğrenmeyi köreltir niteliktedir. YZ, sürece odaklı gerçekçi bir ölçüm sunarken, geleneksel değerlendirmeler daha çok sonuca odaklanan sınırlı bir ölçüm sunmaktadır. Öğretmenler için harcanan zaman ve emeği azaltıcı yönüyle YZ değerlendirme cazip gelmektedir. Yapay Zeka destekli pek çok değerlendirme uygulamaları bulunmaktadır. Bunlardan bazıları, bilgisayar tabanlı test, oyunlaştırma, dijital portföyler ve otomatik notlandırma araçlarıdır. Öğretmenler değerlendirme yaparken ihtiyaçları doğrultusunda bunlardan bir veya birkaçından yararlanarak çok yönlü değerlendirme

yapabilirler (Cope vd. , 2020; Huang vd. J. , 2021; Harry & Sayudin, 2023; Çavuş, 2024).

2.2.1.d İçerik Oluşturmada Yapay Zeka

Yapay Zeka öğretilecek konu ile ilgili içerik geliştirmede de kullanılmaktadır. YZ, öğrenciye göre kaynaklar ve öğretmenlere güncel müfredat içeriği sunma işlevini de görmektedir. Akıllı içerik aynı zamanda görsel kaynaklar da içerebilmektedir (Tahiru, 2021).

2.2.2 Eğitimde Kullanılan Yapay Zeka Araçları

Baker ve Smith 2019'daki çalışmalarında eğitimde kullanılan yapay zeka araçlarını öğrenene, eğitimciye ve sisteme yönelik yapay zeka araçları olarak üç farklı gruba ayırmıştır. Öğrencilerin bir konu hakkında bilgi edinmek için öğrenme materyalleri sunan yazılımlar öğrenene yönelik YZ araçlarıdır. Öğretmene yönelik YZ araçları, öğretmenlerin harcadıkları emek ile zamanı aza indirmekte ve değerlendirme, ders planlama gibi süreçlerde öğretmene yardımcı olmaktadır. Üçüncü grup olan sisteme yönelik YZ araçları, kurumların bilgilerini yöneticilere aktarmakta ve modeller oluşturarak yöneticilere izleme imkanı sunmaktadırlar (Pokrivcakova, 2019; Baker vd. , 2019).

2.2.3 Eğitimde Yapay Zeka Kullanımının Sunduğu Fırsatlar

Yapay Zeka insanda olan birçok yetiyi taklit etmektedir. Dinleme, konuşma, düşünme, izleme, öğrenme ve hareket edebilme bunlardan bazılarıdır. Ayrıca, Yapay Zeka öğretmenlerin geleneksel öğretim tarzlarından arınıp öğretimde yenileşmek için yeni fikirler üretmelerine olanak tanımaktadır. Öğrencilerin oyunlaştırma yoluyla derse aktif katılımını sağlayacak nitelikte içerik sunarak öğrenmeyi iyi yönde etkiler. Yapay Zeka'yı eğitimde bu kadar çekici kılan özelliklerinden birisi bireyselleştirilmiş öğrenme imkanı sunmasıdır. Yapay Zeka alışagelmış tüm öğretim ve öğrenim şekillerini değiştirmektedir. Öğrencilerin gereksinimleri, yetenekleri, beklentileri, öğrenme hızları ve durumlarını dikkate alarak onlara özel kişiselleştirilmiş öğrenme planları hazırlamak Yapay Zeka ile mümkün

olmaktadır. Buna ek olarak YZ, öğrenciler için detaylı değerlendirmeler yaparak öğrenmede zorluk yaşayan öğrencilere rehberlik yapmakta ve tüm bunları öğrenme zamanını en aza indirgeyerek yapmaktadır. Yapay Zeka, öğretmenlerin evrak işlerini aza indirgeyip öğrencilerle birebir daha etkili ilgilenmesine destek olan bir teknolojidir. Ayrıca YZ derinlemesine incelediği veriler ışığında elde ettiği içgörülerle öğretmenlerin öğrencilerini daha iyi anlayabilmelerini sağlamaktadır. Bunun yanında yine öğretmenlere müfredat, yöntem, içerik için izlenecek yol vb. gibi öğretimde yararlanabilecekleri kaynaklara erişimi sağlamaktadır. YZ, Dünya'nın farklı yerlerinde yaşayıp kaynak yetersizliği, öğretmen eksikliği, ders kaybı gibi olumsuz öğrenme ortamına sahip kişilere eğitimde fırsat eşitliği sunmaktadır. YZ ile eğitimde bilgiye anında ulaşmak mümkünken, öğrenimde anında dönüt almak da mümkündür (Chen vd. , 2020; Tahiru, 2021; Huang vd. J. , 2021; Chaudhary, 2023; Harry & Sayudin, 2023; Çavuş, 2024; Bobro, 2024; Abdimuminov, 2024).

2.2.4 Eğitimde Yapay Zeka Kullanımının Zorlukları

Eğitimde Yapay Zeka'nın kolaylıkları ne kadar fazla olsa da zorlukları da teraziye dengelemekte ve Yapay Zeka ile ilgili soru işaretleri oluşturmaktadır. Yapay Zeka uygulamaları ile ilgili olarak karşılaşılabilecek bazı zorluklar şunlardır:

- Öğrencilerin hassas bilgileri kurum tarafından korunmazsa istenmeyen kişilerin eline geçebilmekte ve risk oluşturabilmektedir.
- Değerlendirme yapılırken öğrenciler somut olarak bir öğretmenden dönüt almak isteyebilir. Öğrencilerin sanal ortama güven sorunu olabilmektedir.
- Yapay Zeka sistemini kurabilmek için eğitim kurumda yeterli bütçe olmayabilir.
- Özel gereksinimli bireyler de dahil her öğrencinin bu sistemi kullanabileceği şekilde düzenlenmesi gereklidir. Ayrımcılık yapan sistemler eğitimde fırsat eşitsizliğine yol açabilmektedir. İçinde yaşanan ülkenin sağladığı imkanlardaki farklılıklar, öğrencilerin

teknolojik ekipmanlarındaki farklılıklar, altyapı farklılığı vb. erişim sorununa yani eğitimde aksaklığa yol açabilir.

- Yapay Zeka uygulamaları açık bir dille yazılmamışsa anlam karmaşalarına neden olabilir.
- Kurulan Yapay Zeka sistemleri taraflı olabilir.
- Yapay Zeka destekli eğitim sosyal becerileri zayıflatabilir. Sosyal etkileşim eksikliği iletişim gibi önemli becerileri azaltabilir.
- Öğretmenler YZ destekli eğitim için öncesinde hazırlık yapmalıdır.
- Yapay Zeka destekli uygulamalar zaman içerisinde öğretmenlerin yerini alabilir.
- YZ sistemleri eğitim uygulamalarını servis ihtiyacı ile bölebilir (Chen vd. , 2020; Tahiru, 2021; Huang vd. J. , 2021; Chaudhary, 2023; Harry & Sayudin, 2023; Çavuş, 2024; Bobro, 2024; Abdimuminov, 2024).

2.3 Dil Öğreniminde Yapay Zeka

Eğitimciler dil öğrenimini dilin kuralları ışığında öğrencilere rehberlik yaparak çeşitli yaklaşım, öğretim stratejileri ve yöntem-teknikler kullanarak sağlamaktadır. Dil öğreniminin kişiye pek çok faydası bulunmaktadır. Dil öğrenmek zihni geliştirir, hafızayı güçlendirir, üretkenliği artırır ve eğitimde gelişimi sağlar (Zhang, 2022). Diğer yandan, dil öğrenimi kolay bir süreç değildir. Birey dili öğrenmek için zaman ayırarak sabırlı bir şekilde disiplinli bir çalışma düzeni oluşturmalı, gerektiğinde çok şeyden fedakarlık etmelidir. Birey, dil öğrenimi sırasında kelime çalışmaları, dil bilgisi kuralları, konuşma, dinleme, yazma ve anlama uygulamalarında birçok sorunla karşılaşabilmektedir. Karşılaşılan zorlukları tanımak ve onlar üzerinde çalışmak dil öğrenim süreçlerini iyileştirir. Günümüzde, bu görevi Yapay Zeka üstlenip öğrencilere etkili bir dil öğrenimi sunmak için sorunları tespit etmektedir.

Son dönemlerde, Yapay Zeka eğitimde özellikle dil öğrenimi alanında ilgi odağı olmuştur. Dil öğreniminde YZ, insan konuşmasına odaklanır. Bireysel öğrenmeyi desteklemek, öğrencilerin dil becerilerini anlamlı düzeyde ilerletmelerini sağlamak, çevrimiçi ders ortamlarında dili kullanmak ve öğrencilerin daha az zaman ve enerji ile dil kaynaklarına erişimini

kolaylaştırmak için Yapay Zeka dil öğreniminde önemli bir yer tutmaya başlamıştır. Bu bağlamda Yapay Zekanın eğitimdeki olumlu etkileri dil öğreniminde de umut vermektedir. Ancak, YZ destekli eğitimde karşılaşılan öğrenci bilgilerini korumak, öğretmenlerin hazırlığı, pahalılık gibi pek çok sorun dil öğretimini de etkilemektedir. Yapay Zeka'nın dil öğrenimi üzerindeki etkileri hala daha incelenmektedir (Patty, 2024).

2.3.1 Dil Öğreniminde Kullanılan Yapay Zeka Araçları

2.3.1.a Makine Çevirisi

Son 15 yılda, dil öğrenimi ve makine çevirisi arasında yoğun bir etkileşim gözlenmektedir. Makine çevirisinin dil öğrenimi üzerindeki etkileri 30 yılı aşan bir süredir tartışılmakta ve de araştırılmaktadır. 21. yüzyıl ile birlikte makine çevirisi dil öğrenimine çokça dahil olmuştur. Makine çevirisi, yazılı veya sözlü bir dili başka bir dile çeviren Yapay Zeka destekli uygulamalardır. Makine çevirisi, öğrencilerin dil öğrenimindeki hataları tespit edip düzeltmede, kelime dağarcığı ve dil bilgisini geliştirmede ve anlaşılabilirlikleri gidermelerinde kullanılır (Jolley , 2022). Her sınıf düzeyine kolaylıkla uygulanabilen makine çevirisi dil becerilerinden yazmayı ilerletmede kullanışlıdır. Makine çevirisi ile öğrenciler yazarken kelimelerin yazılış şekli ve dilin kullanımındaki kurallarda daha az hata yapmaktadır. Diğer yandan, çok fazla makine çevirisi kullanımı öğrencilerin dili çevirebilme potansiyelini düşürmektedir (Deng & Yu, 2022). Google Translate makine çevirisine örnek olarak verilebilir (Font de la Vall & Araya, 2023; Patty, 2024).

2.3.1.b Konuşma Teknolojisi

Konuşma teknolojisi ile ilgili araştırmalar 1930'lu yıllara dayanmaktadır. Konuşmayı tanıma teknolojisi günümüzde dil öğreniminde yararlı bir şekilde kullanılmaktadır. Makinenin konuşulan insan sesini algılayarak anlamlandırmasını sağlayan bir teknolojidir. Otomatik Konuşma Tanıma ve Metinden Konuşmaya konuşma teknolojilerine örnek olarak verilebilir. Bu teknolojiler görme engelli bireyler gibi özel gereksinimli bireylere de erişim imkanı sunmakta ve eğitimde adaleti sağlamaktadır. Konuşma

teknolojisi konuşma, dinleme ve anlama becerilerini ilerletmede kullanışlıdır (Ipsic, 2011; Daniels, 2015; Shadiev & Liu, 2023; Patty, 2024).

2.3.1.c Sanal Asistanlar

Y kuşağı öğrencileri için görsel öğrenenler denmektedir. Bunun sebebi 1980'lerden itibaren teknolojiye gelişmelerin görselleşme yönünde olmasıdır (Gumanova & Dokukina, 2020). Yapay Zeka ile sanal asistanların buluşması eğitimde gelişmelere yol açmaktadır. Sanal asistanlar Yapay Zeka'yı kullanarak bu teknolojinin etkin kullanımını desteklemekte aynı zamanda öğrenmeye ciddi yenilikler getirmektedir. Sanal asistanlar bir işin yapılmasında soruları cevaplayarak ve bilgi vererek yardımcı olan hizmetlerdir.

YZ, dil öğrenmeyi öğrencilerin gereksinimlerine hitap ederek ve öğretmenlerin sorumluluklarını değiştirerek etkili hale getirmektedir (Tahir & Tahir , 2023). Dil öğreniminde sanal asistanlara konuşmadaki güçlükleri ortadan kaldırmak için yazılım programı; dili kullanarak ihtiyaca yönelik cevap üretme uygulamaları şeklinde tanımlamalar yapılmıştır (Patty, 2024). Sanal asistanlar bilgiye ulaşmada ve iletişimde işleri kolaylaştırmada dil öğrenimine katkı koymaktadır. Siri, alexa sanal asistanlara örnek olarak verilebilir. Sohbet robotları da bir tür sanal asistan olarak karşımıza çıkmaktadır. Dil öğreniminde sohbet robotlarına örnek olarak otuzdan fazla dil içeren duolingo uygulaması verilebilir. Uygulamadaki sanal asistan öğrencilerle konuşma çalışmaları yapabilmektedir. Ayrıca birçok etkinlik, sınav ve oyunla dil öğrenimi desteklemektedir (Istrate, 2019; Córdor-Herrera vd. , 2021; Font de la Vall & Araya, 2023).

2.3.1.d Yapay Zeka Tarafından Oluşturulan İçerik (AIGC)

Yapay Zeka tarafından oluşturulan içerik (AIGC), Yapay Zeka'nın insanların girdi olarak girdiği kelimelerden içerik yaratmasıdır. Bu içerik blog ve makale yazısı gibi yazı şeklinde olabilirken resim düzenleme gibi görüntü şeklinde ve film kesitleri gibi video şeklinde de olabilir. İçerik olarak ses üretimi de yapabilen AIGC çok yönlü bir hizmet sunmaktadır (Wu vd. , 2023). Yapay zeka, dil öğreniminde öğrencilerin düzeylerine göre uyarlanabilen dili merkeze alan içerikler üretebilmektedir. Buna örnek olarak Quizizz AI

verilebilir. Bu platform öğrencilerim ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte hızlı bir şekilde sınavlar oluşturmaktadır. Dil öğrenimine katkısı büyük olan Quizizz öğrencilerin dikkatini çeken etkinliklere yer vermekte ve okumayı ve dil bilgisini geliştirmeye olanak tanımaktadır (Patty, 2024).

Bazı araçlar bireyselleştirilmiş dil öğretimini sağlamak için dersler ve sınavlar sunarken, bazı araçlar hedef dilde yazılı ifadeler oluşturmaktadır. Kullanılacak olan araç, öğrenenin hedefine göre değişiklik gösterebilmektedir (Font de la Vall & Araya, 2023).

2.3.2 Dil Becerilerinde Yapay Zeka Uygulamaları

2.3.2.a Yazma ve Yapay Zeka

Yapay Zeka, yazmayı öğrenirken öğrenciler için değişik sistemlerin oluşturulmasına imkan tanımaktadır. Bu sistemde, öğrencilerin yaptıkları yanıtları belirlemede doğal dil işleme ile değerlendirme yapılır. Bazı araştırmacılar belirli bir amaca hizmet eden değişik sistemler üreterek (dil kurallarına uygun yazımı sağlama ve makale yazımındaki kriterlere uygun yazma gibi) değişik ITS sistemleri geliştirdiler. Bu sistemler dil öğreniminde faydalı olmuştur.

Yazma eğitimi teknolojik araçların gelişmesiyle değişmiştir. Çevrimiçi platformlarda oluşturulan sınıflarda, Yapay Zeka hızlı geri bildirim sunar ve bilgileri taklitte kendininmiş gibi kullanan öğrencileri tespit ederek yazma becerilerinin gelişmesine olanak tanımaktadır. Yapay Zeka'nın bireyselleştirilmiş öğrenme fırsatı yazma zorluğu yaşayan kişilere özel uygulamalar sunarak öğrenme durumlarını iyileştirir (Gültekin Talayhan & Babayiğit, 2023; Huang vd. X. , 2023) .

2.3.2.b Yapay Zeka ve Okuma

Okuma ve anlama becerilerini geliştirmede de ITS'den yararlanılmıştır. Bunlara örnek olarak “Aktif Okuma ve Düşünme için Etkileşimli Strateji Eğitimi (iSTART)” ve “Yapı Stratejisi (ITSS)” verilebilir. iSTART, öğrencilere okuduğunu anlama becerisini geliştirmek için yöntemler ve özetleme tekniklerini anlatan yararlı içerikler içermektedir. ITSS ise öğrencilere metinlerin yapısı hakkında bilgi veren içerikler sunmaktadır.

2.3.2.c Yapay Zeka ve Kelime Bilgisi ile Dil Bilgisi

Yapay Zeka ile oluşturulan kelime öğrenme sistemlerinde öğrencinin ayırabileceği zamana göre kelime tavsiyesinde bulunulmuş, ayrıca Yapay Zeka dillerin kurallarını öğretmede de kullanılmıştır.

2.3.2.d Yapay Zeka ve Konuşma ile Dinleme

Yapay Zeka, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmede de kullanılmıştır. İletişimi sağlamak için bazı araştırmacılar konuşma aracı geliştirirken bazıları oyunlarda konuşma ile bazı görevleri yerine getirme gerekçeleri sunarak konuşmayı teşvik etmişlerdir (Huang vd. X. , 2023).

2.3.3 Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimine Olumlu Etkileri

Yapay Zeka;

1. Bireyselleştirilmiş dil öğrenme deneyimi sunar. Öğrencileri birebir ihtiyaçlarına göre özel ders gibi sınıflandırarak kendilerine uygun kaynaklarla öğrenimi destekler.
2. Dil becerilerindeki yanlışlıkları anında öğrencilere bildirerek etkili öğrenmeyi teşvik eder ve değerlendirme sürecini hızlandırır. Öğrencilerin dil ile ilgili becerilerini (okuma, yazma, konuşma, dinleme, anlama) hatasız bir şekilde geliştirmelerine imkan sunar. Örneğin konuşmada akıcılığı ve iletişim becerilerinin gelişimini destekler.
3. Dili kullanımı teşvik ederek öğrencilerde özgüven ve motivasyonu artırır.
4. Her an internet bulunan her yerde kullanışlı ve ulaşılabilir bir teknolojidir.
5. Öğrencilere gerçek yaşamdan örnekleri taklit ederek sunar.
6. Birçok dile aynı anda erişim imkanı sağlar. Farklı kültürleri öğrenmeyi teşvik eder.
7. Çoğu zaman herhangi bir para ücreti olmayan araçlardır.

2.3.4 Yapay Zeka'nın Dil Öğreniminde Olumsuz Yönleri

Yapay Zeka;

1. Eğitimdeki güvenlik sorunu soru işareti yaratmaktadır. Dil öğreniminde sınıf içi kullanımı uygun olup olmadığı tartışılmaktadır.
2. Kullanımı kişilerin teknoloji ve teknolojik aletlere karşı tutumuna göre değişiklik gösterir.
3. Öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci etkileşimini azaltır.
4. Dahil edildiği dil öğreniminde bağımlılık yaratabilir. Yapay Zeka'ya bağımlı dil becerileri gelişimi, YZ olmadığı zaman özgüven kaybına ve strese yol açarak gerilemeye sebep olabilir.
5. Kültürel ifadelerde ve şaka unsuru kelimelerde yanlış anlaşılmalara yol açabilir.
6. Öğretmenlere olan ihtiyacı azaltabilir. Ancak hata tespitini bir öğretmen kadar doğru ve güvenilir yapamayabilir (Woo & Choi, 2021; Font de la Vall & Araya, 2023; Huang vd. X. , 2023; Rusmiyanto, ve diğerleri, 2023; Patty, 2024).

Gelecekte, yabancı dil öğreniminde Yapay Zekanın gelişimi için farklı beklentiler oluşmaktadır. Birinci beklentide, insanlar yabancı dil öğrenmeye ihtiyaç duymayacak çünkü makinelerle insanlar doğrudan iletişim kurabilecektir. İkinci beklentiye bakıldığında zaman, yabancı dil öğrenimini okul dışında başlayacak ve informal bir eğitimle öğretilecektir. Üçüncü beklentiye göre ise yabancı dili hem okullarda hem de çevrede öğrenilecektir (Viktorivna vd. , 2022).

2.4 İlgili Araştırmalar

Ali, 2020 yılında Yapay Zeka'nın dil öğretimi ve öğreniminde kullanımını analiz etmek için yaptığı nitel araştırma sonucunda konuşmayı anlayabilen, ters yüz öğrenme modelini öğretime dahil edebilen, YZ araçları ile etkili öğrenmeyi teşvik eden ve konuşmayı değerlendirebilen şeklinde Yapay Zeka'nın dil öğretim ve öğrenimindeki 4 farklı özelliğini vurgulamıştır (Ali , 2020).

Khansaheb, 2021 yılında yaptığı çalışmada Dubai'deki özel ilköğretim ve ortaokul okul müdürleri ile çalışmıştır. Müdürlerin öğrenme ortamına yapay zekanın ve bilgisayarın tanıtılması ve dahil edilmesine karşı görüşlerini

inceleyen araştırmada, m¼d¼rlerin bu teknolojilere karşı olumlu g¼r¼ř benimsediğini ortaya koymuştur. Araştırma bulgularında bu teknolojilerin ¼đrenci merkezli eğitimi desteklediği ve gelecek için olumlu vaatler veren yenilikçi ¼đrenme tarzları sunarak farklı bir kuşak oluşturacağı kanaatine varılmıştır (Shebib & Khansaheb, 2021).

Kuddus (2022), çok amaçlı bir çalışma gerçekleştirerek Yapay Zeka'nın dil ¼đrenmeye katkı sağlayacak kullanım şekli, İngilizce ¼đrenimindeki yapay zeka araçları ve ¼đrencilerin kendi kendilerine ¼đrenebilme kapasitelerini artırma amaçları ¼zerine çalışarak Yapay Zeka'nın konuşma teknolojisi ile kelimelerin s¼yleniř şeklinde ve akıcı konuşmada gelişmeye, sohbet robotları ile de bireysel yazılı ve s¼zl¼ iletişimde gelişmeye yol açtığı bulgularına ulaşmıştır (Kuddus, 2022).

Ji, Han ve Ko, 2022'de yayınlanan çalışmasında ¼đretmen-teknoloji etkileşimi içinde dil ¼đreniminde konuşmada Yapay Zeka kullanımının incelenmesini amaçlayarak son 6 yıldıki araştırmaları incelemiştir. Araştırma sonucunda, dil ¼đrenimine ilerleyen zamanlarda zekayı geliştirmek ve ¼đretmenlerin işini kolaylaştırmak için konuşmaya dayalı Yapay Zeka dahil olmalı neticesine ulaşılmıştır (Ji vd. , 2022).

Huang, Zou, Cheng, Chen ve Xie'nin dil ¼đreniminde kullanılan Yapay Zeka uygulamalarını mevcut akademik makalelerden derlenen verilerle eleştirel bir şekilde incelemek amacıyla 2023 yılında yayınlanan çalışmasında, yapay zekanın ¼đrencilerin dil becerilerini kazanmalarında yardımcı nitelikte olduğunu ve çok fazla kullanıldığını g¼stermiřtir (Huang vd. X. , 2023).

En g¼ncel araştırmalardan biri 2024 yılında okul m¼d¼rlerinin g¼r¼řleri ¼zerine nitel alışan Duran tarafından yapılmıştır. Duran'ın çalışmasında okul m¼d¼rlerinin ve m¼d¼r muavinlerinin Yapay Zeka destekli teknolojiyi her ¼đrencinin aynı şekilde kullanabilmesini artırmadaki g¼r¼řleri değerlendirilmiştir. Araştırmada, okullara teknolojik olarak YZ destekli araç-gereçlerin temin edilmesinin ¼đrenciler arasındaki fırsat eşitliğini destekleyeceği, ancak Yapay Zeka'nın olumsuz etkilerini en aza indirecek şekilde eğitim sisteminin bakanlık tarafından d¼zenlenmesinin gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. M¼d¼rlerin g¼revleri kapsamında Yapay Zeka'nın planlama işlerinde kolaylık sağladığı g¼r¼lm¼řt¼r (Duran & Ermiş, 2024).

Patty, 2024 yılında dil öğreniminde kullanılan YZ araçları, YZ'nin dil öğrenimine olumlu ve olumsuz etkilerini detaylı bir şekilde inceleyen bir çalışma yayınlamıştır. Bu çalışma sonucunda, makine çevirisi, konuşma teknolojisi gibi kullanılabilir araçları sunarken, Yapay Zeka'nın öğrenmeyi birebir hale getirmesi ve öğrencilere rehberlik sunması gibi avantajları yanında öğretmen ihtiyacını ve etkileşimini azaltacağı gibi dezavantajlarını da ortaya koymaktadır (Patty, 2024).

Literatürde Yapay Zeka ve İngilizce öğrenimi üzerinde çeşitli araştırmalara yer verilmiştir. Bunlar:

İngilizce öğreniminde Yapay Zeka'yı ele alan Fitria'nın 2021 yılında yaptığı çalışmada, Yapay Zeka'nın bireyselleştirilmiş, verimli ve kolay bir dil öğrenme süreci, sözlü ve yazılı dil uygulama seçenekleri, bilişsel gelişimi destekleyici teknolojileri sunduğu sonucuna ulaşılmış ve İngilizce öğreniminde kullanılan pek çok Yapay Zeka uygulamasına dikkat çekmiştir (Fitria, 2021).

Viktorivna ve diğerleri (2022) İngilizce öğreniminde Yapay Zeka kullanımını inceleyerek İngilizce dilini öğrenen üniversite öğrencilerine anket çalışması uygulamıştır. Öğrencilerden elde edilen verilere göre, Yapay Zeka'nın dil öğreniminde kullanımı dilin çok iyi öğrenilmesine olanak tanırken diğer yandan kişilerin konuşma doğallığını, yaratıcılığını ve kendine özgü bilgilerini yitirebileceği riskini taşımaktadır. Araştırma sonucunda insanların Yapay Zeka'yı kullanırken alanında uzman kişilerin bilgilerinden faydalanması gerekliliği vurgulanmıştır (Viktorivna vd. , 2022).

Wang ve diğerleri ikinci dil öğreniminde Yapay Zeka desteğini incelemek için bir ilkokulda araştırmayı gerçekleştirmiştir. 2022 yılında gerçekleşen bu çalışma, öğrencilerden Yapay Zeka'yı kullananların ikinci dil öğreniminden daha fazla zevk aldıkları ve daha iyi öğrenme gerçekleştirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır (Wang vd. , 2022).

2023 yılında Rusmiyanto ve diğerleri tarafından gerçekleştirilen diğer bir dil öğrenimi ve yapay zeka konulu araştırmada makale yazarları İngilizcede iletişim becerilerini ilerletmede yapay zekanın yerini tarama ile çalışmışlardır. Araştırma sonucunda İngilizce iletişim becerilerinin ilerlemesinde Yapay Zeka'nın çok önemli bir işlevi olduğu, bu becerileri oldukça iyi yönde etkilediği tespit edilmiştir (Rusmiyanto, ve diğerleri, 2023).

Yine dil öğrenimi olarak İngilizcenin ele alındığı bir başka araştırma Gültekin Talayhan ve Babayiğit tarafından 2023 yılında gerçekleştirilen İngilizcenin ikinci dil olarak öğreniminde YZ araçlarının öğrencilerin yazıları üzerindeki etkisi çalışmasıdır. Bu nitel çalışmada akademisyenlerin görüşleri alınmıştır. Bulgulara bakıldığında, akademisyenler ChatGPT, WordTune, Elicit ve Essay Writer gibi birçok farklı Yapay Zeka araçlarını İngilizce'ye dahil ettiklerinde öğrencilerin yazılarının içeriğini zenginleştirmiş ve güzel sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Diğer yandan bu araçların yaratıcı ve kritik düşünme süreçlerini olumsuz yönde etkilediği de söylenmiştir. Böylece YZ araçlarının kontrollü kullanımı gerekli olduğu kanısına varılmıştır (Gültekin Talayhan & Babayiğit, 2023).

İngilizce öğreniminde Yapay Zeka'nın çalışıldığı bir diğer araştırma Manire ve diğerlerinin 2023 yılında birçok araştırmadan derleyip oluşturduğu makalesidir. Manire makalesinde dört boyut üzerine çalışmış ve Yapay Zeka teknolojisinin öğretimde çeşitli imkanlar sağladığı, uygun öğretim yöntemlerini belirlediği ve İngilizce öğreniminde güzel konuşmayı geliştirdiği bulgularına değinmiştir (Manire, ve diğerleri, 2023).

BÖLÜM III

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeline, araştırmanın çalışma grubuna, verilerin toplanması ve çözümlenmesine ve ortaya çıkan bulguların nasıl raporlaştırıldığına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

KKTC'de ilkokullarda dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zeka (AI) kullanımında okul liderlerinin sosyal aktörler olarak rollerini değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu tür araştırmada insan veya olayları derinlemesine anlamak için kendi ortamlarında gözleyerek, seçilen kişilerle görüşerek ve doküman analizi yapılarak nitel veriler toplanır. Nitel araştırmanın özellikleri; doğal ortamda çalışılması, doğrudan veri toplanması, betimlemelerle süslenmiş olması, sürece yönelik olması, tümevarım yaklaşımını benimsemesi, katılımcının bakış açısına odaklanması ve araştırma desenlerinde esneklik sağlaması olarak sıralanabilir (Aydın , 2018; Akgün vd. , 2021). Her nitel çalışmanın içeriğine göre vurgu yaptığı ve ortaya koyduğu özellikleri vardır, sıralanan özellikler ortak özellikler olmasına rağmen her çalışmada bu niteliklerin hepsi olmasa da çoğuna rastlanmaktadır.

Son yıllarda nitel araştırma modelinin tanımı farklılık göstermekte ve daha karmaşık hale gelmektedir. Nitel araştırmalar daha basit olduğu düşünülse de artık dünyaya açılan bir pencere gibi görülmekte ve dünyayı bir kayıt içinde izleyebilmemize olanak tanıyan temsillere dönüşmüştür. Tümevarımsal ve tümden gelim akıl yürüme yöntemlerinin her ikisini de kullanarak büyük resme ulaşmamızı sağlar.

Nitel araştırma için araştırmacı her şeyden önce hem kendisi için hem de çevre için merak uyandıran bir konu seçmelidir. Konu ile ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra araştırmacı probleme ilişkin sorularını ve çözüm desenini belirler. Araştırmanın yürütüleceği grup veya gruplar seçilir. Çalışılan gruptan elde edilen veriler önce analiz edilir, sonrasında bulguları oluşturur. Son olarak sonuçlar bilimsel bir formatta paylaşılır.

Nitel Araştırma Süreci Adımları şu şekilde sıralanabilir:

1. Bir Problemden Yola Çıkararak Araştırma Konusunu Belirleme
2. Probleme İlişkin Literatür Taraması
3. Soruların Şekillendirilmesi
4. Araştırma Deseninin Seçimi
5. Çalışılacak Grubun Seçimi
6. Veri Toplama
7. Veri Analizi
8. Bulguların Yorumlanması
9. Raporlaştırma (Baltacı, 2019; Creswell, 2023).

Diğer nitel araştırma yöntemlerine göre fenomenolojik desen yaklaşımı daha uygulanabilir bir özellik taşıdığından araştırmada da daha çok tercih edilen fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenoloji'nin bir diğer adı olgubilimdir. Karşılaşılan fakat anlamlandırılmayan olgular, fenomenolojinin ilgi alanıdır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Fenomenolojik desen; ilk olarak fenomeni tanımlama, sonra bu fenomeni tecrübe edinen gruptan veri toplama ve son olarak, tanımlanan fenomen ile toplanan veriler arasında karşılaştırma yapılarak ortak özelliklere varma yaklaşımıdır. Bireylerin yaşayarak tecrübe edindikleri olayların temelini anlamak için detaylı bir inceleme yapılan araştırma desendir (Çarpar, 2020; Tekindal & Arsu, 2020). Fenomenolojik desenin esas odak noktası yaşanmışlıkların özünü kavramaktır. Bu desende veri toplama şekli genellikle daha çok 5 ile 25 arasında sayıda deneyime sahip kişilerle yapılan görüşmelerle gerçekleşir. Veriler dijital ortamda muhafaza edilir (Creswell, 2023).

3.2 Çalışma Grubu

Fenomenoloji desenine uygun şekilde yapılan bu araştırmanın çalışma grubunu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 3'ü özel, 10'u devlet ilkokullarda görev yapan 13 deneyimli müdür oluşturmaktadır. Bu bağlamda, 13 farklı ilkokul kurumunda 2024-2025 yılında görev yapan müdürler gönüllülük esası ile çalışmaya katılmıştır. Oluşturulan bu çalışma grubu, araştırma konusunu ele alabilecek öğretim liderliği yaklaşımını destekleyen kişiler olarak belirlenmiştir.

Araştırmada okul yöneticilerinin belirlenmesi için kullanılan ölçütler şunlardır:

1. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında MEB'e bağlı bir devlet ilkokulun veya herhangi bir özel kurumun ilkokulunda yönetici olmaları,
2. Araştırmaya katılmaya, görüşme sorularını yanıtlamaya ve görüşme sırasında ses kayıtlarının alınmasına gönüllü olmaları,
3. Yapay Zeka teknolojisi konusunda araştırmacı tarafından yapılan, görüşme öncesi ön bilgilendirmeyi dinlemiş olmaları.

Yukarda belirtilen ölçütlere uygun olarak seçilen 13 kişilik okul yöneticisini tanıtıcı özellikler aşağıdaki tabloda verildiği gibidir.

Tablo 1

Okul Yöneticilerinin Tanıtıcı Özelliklere Göre Dağılımı

Özellikler		Frekans(f)	Yüzde Frekans (%)
Cinsiyet	Kadın	10	76,9
	Erkek	3	23,1
Yaş	36-40 yaş arası	5	38,5
	41-50 yaş arası	5	38,5
	51 yaş ve üzeri	3	23,0
Yöneticilik Görev Süresi	0-5 yıl arası	6	46,2
	6-10 yıl arası	1	7,6
	11-15 arası	-	-
	15 yıl üzeri	6	46,2
Yüksek Lisans Eğitimi	Evet	10	76,9
	Hayır	3	23,1
Doktora Eğitimi	Evet	3	23,1
	Hayır	10	76,9

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 10'u kadın ve 3'ünün de erkek olduğu, 5'inin 36-40 yaş arası, 5'inin 41-50 yaş arası, 3'ünün ise 51 yaş ve üzeri yaş grubunda yer aldığı saptanmıştır. Okul yöneticilerinden 6'sının yöneticilik görev süresi 0 ile 5 yıl arasındayken, diğer 6'sının 15 yıl üzeri olduğu görülmektedir. Araştırmaya katkı sağlayan okul müdürlerinden 10 kişinin yüksek lisans eğitimi mevcutken 3 kişinin mevcut değildir. Doktora eğitimine sahip 3 yönetici olduğu görülmektedir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri görüşme ve odak grup görüşmeleri yoluyla toplanmıştır. Görüşme soruları fenomenolojik desene uygun olarak uzman görüşü ışığında sorularda gerekli düzenlemeler yapılarak hazırlanmıştır. Görüşme sorularını hazırlama sürecinde ilk olarak araştırmanın hedefleri kapsamında çeşitli kaynaklar araştırılmıştır. Görüşme sorularını oluşturma aşamasında; araştırma konusu ile ilgili literatür taranmış ve derlenmiş, çalışılacak grubunun dışında, ilkökul sınıf öğretmenleri ile görüşmeler düzenlenerek bu görüşmeler ışığındaki bilgilerle soru hazırlanmış; hazırlanan görüşme soruları için eğitim bilimleri ve ölçme değerlendirme uzmanlarının kapsam geçerliği bağlamında görüşleri alınmış; bu görüşme soruları hakkında akademisyenlerden (üç kişi) ve sınıf öğretmenlerinden (beş kişi) fikirleri doğrultusunda soruların içerik ve biçim durumu kontrol edilmiş; görüşme sorularının kullanılacak en son formatı oluşturulmuştur. Görüşme soruları 9 tane açık uçlu sorudan oluşturulmuştur (Ek 3). Görüşmede yer alan sorular aşağıda verilmiştir:

1. Yapay Zeka destekli öğretimde size düşen görev ve sorumluluklar nelerdir?
2. Yapay Zeka destekli öğretiminin artıları ve eksileri nelerdir?
3. Sizce Yapay Zeka dil öğrenimini olumlu mu, olumsuz mu etkilemektedir? Neden?
4. Dil öğreniminde hangi Yapay Zeka aracının kullanılmasını tercih edersiniz?
5. Dil öğreniminde hangi Yapay Zeka aracı kullanılmamalıdır?
6. Okulunuzdaki öğretmenler dil öğretiminde Yapay Zeka kullanıyor mu? Kullanıyorsa, dil öğretimini destekleyen Yapay Zeka uygulamalarınız nelerdir?

7. Okulunuz Yapay Zeka ile dil öğretimini destekler donanıma sahip mi?
8. Dil öğretim müfredat ve kitaplarında herhangi bir değişikliğe ihtiyaç var mıdır? Varsa ne yapılmalıdır?
9. Dil öğreniminde Yapay Zeka kullanımına ilişkin görüşleriniz ve önerileriniz nelerdir?

Görüşmeye başlamadan önce katılımcı müdürlerin kimliklerinin gizleneceği belirtilerek en samimi görüşlerini toplamak hedeflenmiştir. Katılımcılar görüşme formlarını yüz yüze görüşme sırasında doldurmuştur. Her bir görüşme yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Katılımcıların görüşleri ses ve yazı olarak kaydedilmiştir.

3.4 Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde nitel analiz tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır (Akgün vd. , 2021). Verilerin analizinde nitel veri analizi için kullanılan QDA Miner Lite programı kullanılmıştır. İnceleme sonucunda sıkça ifade edilen sorunlar başlıklar altında ifade edilmiştir. İçerik analizinde QDA Miner Lite programında manuel kodlama yapılıp ve kodlanan veriler arasında ilişkiler aranarak kategorizasyon süreci takip edilmiş ve temalar oluşturulmuştur. Temaların sıklığı ve dağılımını gösteren tablolara yer verilmiştir. Kodlama, katılımcıların görüşlerini veya cümlelerini değiştirerek kısa anlamlı kod oluşturma sürecidir (Metin & Ünal, 2022). Kategorizasyon, ortak görüşlerden oluşan kodlar halindeki verilerin geniş bir tema altında toplanmasıdır (Çelik vd. , 2020).

Verilerin analiz sürecinde görüşme formunda yazılı görüşlerin her soruya ilişkin yanıtları QDA Miner Lite programında alt alta getirilerek anlamlı şekilde gruplanmış ve görüşün yanına ilişkili olduğu temalar not alınmıştır. Katılımcılar yönetici ve rastgele sıralama sonucunda kodlanmışlardır. Örneğin, 1 numaralı yönetici katılımcı için "Y1", 5 numaralı yönetici katılımcı için "Y5" şeklinde kodlama yapılmış ve görüşlerine bu şekilde kodlar kullanılarak yer verilmiştir. Katılımcıların görüşlerinden oluşturulan temalara tablolarda yer verilmiştir. Her tablo altında katılımcıların temalara ilişkin görüşlerine alıntı şeklinde yer verilmiştir.

3.5 Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada elde edilen sonuçların geçerlik ve güvenirliliği, araştırmamanın kabulü için önem taşımakta olsa da nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik belirleme imkânı tam anlamıyla yoktur (Baltacı, 2019). Nitel araştırma türlerinde geçerliğin önem derecesi değişmektedir; örneğin anlatı araştırmasında geçerliğe önem verilirken, durum veya kuram çalışması gibi türlerde geçerliğin altı çizilmektedir (Creswell, 2023). Fenomenoloji deseni geçerlilik ve güvenirliliğe vurgu yapan bir başka nitel çalışma türüdür. Nitel araştırmadaki geçerlik, nicel araştırmadakiler gibi testlerle değil, yapılan diğer çalışmalarla birbirini destekleyen sonuçlara ulaşmakla ölçülebilir (Yalçın, 2022). Problemleri bütünü ile ele almak ve her bir ayrıntısına değinmek önemli geçerlik ölçütlerindedir (Baltacı, 2019). Güvenirlik ise araştırmacının ulaştığı araştırma sonuçlarına bir başkasının da toplanan verileri kullanarak ulaşabilmesidir. Bu noktada kodlayıcıların birbirleriyle olan ortak fikir görüşleri nitel araştırmamanın güvenirliliğini belirleyici bir unsurdur (Creswell, 2023).

Geçerlik yüksek bir çalışmada, cevaplarda yancılık ve hatalı cevaplara yer verilmez, araştırmacı güzel bir betimlemeye yer verir ve güvenirliliği yüksek bir çalışma ise diğer çalışmalar veya kişilerle kıyaslandığında kararlılık gösterir (Yalçın, 2022).

Yapılan araştırmada geçerlik ve güvenirliliğe önem veren fenomenolojik desende çalışıldığından aşağıda listelenen faktörlere özenle dikkat edilmiştir:

- Katılımcı yöneticilerle yapılan görüşmeler hem sözlü olarak, hem de yazılı olarak kayıt edilmiştir. Böylece herhangi bir yorum veya görüş eksikliğinin önüne geçilmiştir.
- Çalışma grubu olarak genellikle yüksek lisans yapmış ve farklı bölgelerde çalışan yöneticiler seçilmiştir.
- Araştırmanın tüm aşamalarında toplanan veriler gerek duyulduğunda uzman kişilere danışılarak QDA Miner Lite programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu programın kullanımı, geçerlik ve güvenirliliği destekleyecek bir altyapı sunmuştur. Kodlama tutarlılığına ilişkin sunduğu fırsatlar araştırmada hata payını azaltmıştır.
- Araştırmada katılımcılardan elde edilen bulgularda, yöneticilerin görüşleri doğrudan alıntılarla da belirtilmiştir.

- Araştırmadaki her veri kendisine ilişkin bölümde sunulmuş ve düzenlenmiştir.
- Araştırmaya başlamadan önce hem KKTC Milli Eēitim Bakanlıēı'na baēlı Talim Terbiye Dairesi'nden (EK-1) hem de Yakın Doēu niversitesi'ne baēlı Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu'ndan (EK-2) araştırma izni alınmıştır.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde bulgular, bulgulara ait tablolar ve yorumları yer almaktadır.

1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Yapay Zeka destekli dil öğretiminde okul müdürlerinin görevleri nedir?

Tablo 2

Yapay Zeka Destekli Dil Öğretiminde Okul Müdürlerinin Görevleri

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans (% f)
Bilgilendirme	6	46,1
Teşvik Etme	5	38,5
Altyapı Sağlama / Denetleme	1	7,7
Görevi Yok	1	7,7
Toplam	13	100,0

Tablo 2’de okul yöneticilerinin Yapay Zeka destekli dil öğretimi sırasında kendilerine düşen görevlerle ilgili görüşleri bulunmaktadır. Görüşler incelendiği zaman “bilgilendirme”, “teşvik etme”, “altyapı sağlama / denetleme” ve “görevi yok” şeklinde dört temaya ulaşılmıştır. Buna göre yöneticilerin çoğunluğu (%46.10) “bilgilendirme” görüşünde bulunmuştur. Katılımcılardan bir tanesi bu teknolojilerin öğretimde kullanımı karşısında herhangi bir görevi olmadığını belirtmiştir.

Temaları oluşturan yönetici görüşleri şu şekildedir:

Bilgilendirme:

Y1: “Yapay Zeka’nın temelini öğrenmek önemlidir. Aksi takdirde geliştirici değil, uyarlayıcı olursunuz. Bu yüzden önce hem yöneticinin hem de öğretmenlerin Yapay Zeka’nın temelini öğrenmesi gerekmektedir. Yapay Zeka’da kullanılan programları öğretmen ve öğrencilere tanıtmak ve onlara bu konuda farklı bakış açıları kazandırmak için çalışmalar yapmak yöneticilerin görev ve sorumluluklarındandır. Kendi imkanları dahilinde

kullanılabilecek uygulamaları öğretmenlere ve öğrencilere eğitici bir platformda sunmak ve tanıtmak yöneticilerin görevleri arasındadır.”

Y2: “Yapay Zeka'nın ne olduğunu ve nasıl kullanılması gerektiğini anlatan bir eğitimin öğretmen arkadaşlara verilmesini sağlamak görevimizdir.”

Y5: “Eğitim ve öğretim aşamasında hızla ilerleyen bu baş döndürücü teknolojinin eğitime farklı açılardan güç kattığını ve öğretim sürecinde karşılaşılan sorunların aşımında yararlı olduğunu araştırmalarda görmekteyiz. Bu sebeple biz yöneticiler bu teknoloji hakkında detaylı bilgiye sahip olmalıyız.”

Y9: “Önceden Yapay Zeka ile ilgili ön araştırma yapmalıyız.”

Y11: “ Bu organizasyonu entegre etmek önemli bir kültürel değişim gerektirir. Sürekli öğrenme ve adaptasyon ortamları oluşturarak bunun benimsenmesini sağlamalıyız.”

Y12: “Yapay Zeka destekli öğretimde bir yönetici olarak bana düşen görev öğretmenlerimize rehberlik etmek ve destek olmaktır. Öğrencilerin ilerlemesini izlemek ve performansını değerlendirmek için uygun öğretim ortamlarını düzenlemek görevlerimiz arasındadır.”

Teşvik etme:

Y3: “Okul müdürüne düşen sorumluluk öğretmeni Yapay Zeka kullanımına teşvik etme ve bu imkanı sağlayabilecek her türlü desteğe olanak tanımaktır. Okul yöneticilerine düşen görev ve sorumluluk öğretim ortamlarını Yapay Zeka'yı destekler şekilde düzenlemektir.”

Y10: “Öncelikle programın nasıl çalıştığını, ne işe yaradığını biz yöneticilerin bilmesi gerekiyor ki öğretmenlerin kullanımına rehber olabilelim. Yapay Zeka'nın artıları, eksileri, avantajları ve dezavantajlarından haberdar olmamız gerekiyor. Yapay Zeka araçlarını kullanabilen yöneticiler öğretmenlere sağlayacağı kolaylıkları aktarır, onları bu konuda aydınlatır. Yöneticilerin bu programları kullanma konusunda öğretmenleri teşvik etmeleri görevleri arasındadır. Yöneticilerin görevi öğretmenleri kendi bilgileri ve okulun donanımı göz önünde bulundurularak Yapay Zeka hakkında bilgilendirmektir.”

Y6: “Yabancı dil eğitimi veren öğretmenleri hizmet içi kurslara gitmeye ve kendilerini Yapay Zeka alanında ilerletmeye teşvik etmeliyiz. Bir yönetici

olarak sınıf ortamlarını Yapay Zekayı destekleyen donanımlarla yeniden yapılandırmalıyız.”

Y7: “Yapay Zeka destekli öğretimde yöneticilerin öğretmen ve öğrencileri bu platformun kullanımı için teşvik etmeleri sorumluluğudur. Yönetici olarak bana düşen görev öğretmenlerimin ihtiyaçlarını karşılar nitelikte uygun ortam hazırlamaktır.”

Y13: “Öğretmenleri bu teknolojiyi kullanmaları yönünde teşvik etmek bizim sorumluluğumuzdadır. Gerekli yönlendirmelerde bulunup onları bu olağanüstü teknolojiye motive etmeliyiz. Öğretmenleri Yapay Zeka destekli öğretimle tanıştırma, öğrenmeleri ve kullanmaları için hizmet içi eğitim programları hazırlamak veya düzenlenenlere katılmalarını sağlamak sorumluluğumuzdur.”

Altyapı Sağlama / Denetleme:

Y4: “Biz yöneticilere düşen görev okulumuzda uygulanabilir olması için gerekli altyapıyı oluşturmak ve kullanım alanlarıyla ilgili sınırlılıklar belirlemektir.”

Görev yoktur:

Y8: “Bu konu ile ilgili herhangi bir görev ve sorumluluğum yoktur.”

2. İkinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Yapay Zeka destekli dil öğretiminde yaşanan sorunlar nelerdir?

a) Yapay Zeka destekli öğretimin artıları ve eksileri nelerdir?

Tablo 3

Yapay Zeka Destekli Öğretimin Artıları

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Kişiselleştirilmiş Öğrenme ve Anında Müdahale	4	30,7
Pratiklik	5	38,5
İnteraktif Eğitim Ortamı	1	7,70
Farklı Bakış Açısı Kazanma	1	7,70
Motivasyon	1	7,70

Tablo 3 (Devamı).

Hepsi	1	7,70
Toplam	13	100,0

Tablo 3'te yöneticilerin YZ ile ilgili olumlu görüşleri yer almaktadır. Yöneticilerin görüşleri beş tema altında listelenmiştir: "Kişiselleştirilmiş öğrenme ve anında müdahale", "pratiklik", "interaktif eğitim ortamı", "farklı bakış açısı kazanma" ve "motivasyon". Bir yöneticinin görüşü ise beş görüşü de kapsar niteliktedir. "Kişiselleştirilmiş öğrenme ve anında müdahale" (% 30.70) ile "pratiklik" (% 38.50) temaları yöneticilerin çoğu tarafından dile getirilmiştir.

Temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

Yapay Zeka Destekli Öğretimin Artıları:

Kișiselleştirilmiş Öğrenme ve Anında Müdahale:

Y3: *"Yapay Zeka bireysel eğitim imkanı sunarak öğrenmeyi destekler.*

"Öğrencilere anında dönüt imkanı sunarak eğitim durumlarının doğru değerlendirilmesini ve hızla düzeltici önlemler alınmasını sağlar."

Y5: *"Yapay Zeka destekli eğitimin artılarından en önemlisi her bir öğrencinin yani bireyin kendi hızında ve kendi öğrenme şekline olanak sağlayarak özelleştirilmiş bir eğitim almasını sağlamaktadır. Öğretimde YZ kullanımı ders içinde hemen hemen her çocuğa hızlı bir şekilde geri bildirim ve yönlendirme sunar."*

Y11: *Yapay Zeka destekli eğitimin artılarından biri öğrenmeyi bireysel, öğrenci ihtiyaçlarına göre ve öğrenme stillerine göre uyarlayabiliriz. Yapay Zeka'yı kullanarak anında geri bildirim alabiliriz. Bu tarz bir öğretimle kaynaklara daha fazla erişim sağlayabiliriz."*

Y10: *"Esasında çocuklara kişiselleştirilmiş öğretim sağlıyor. Farklı öğrenme hızlarında olan öğrencilere hitap etme noktasında kullanılabileceğini düşünüyorum. YZ destekli öğretimin artılarından biri de anında geri dönüt sunabilmedir."*

Pratiklik:

Y12: *“Yapay Zeka öğretmenlerin evrak ile ilgili işlerini ve ölçme-değerlendirme ile ilgili istatistiksel verilerin analizini yaparak öğrencinin gidişatı ile ilgili yorum yapmayı kolaylaştırmaktadır. Öğrenmeyi hızlandırır, ders esnasında bireysel farklılıklara yetişerek daha çok öğrencinin daha kısa zamanda öğrenmesine imkan tanır. Yapay Zeka öğretmenin birçok işini gerek evrak hazırlama, gerek ölçme-değerlendirme, gerek içerik düzenleme, gerek materyal kullanımını hafifleterek harcadığı zaman ve enerji kaybını azaltır.”*

Y2: *“Yapay Zeka kısa sürede bilgiye ulaşılmasını sağlar. Birçok bilgiyi özet olarak önümüze koyar. Bu da bize yaptığımız araştırmalarla ilgili ışık tutar.”*

Y4: *“Bilgiye hızlı ulaşmak artıdır.”*

Y7: *“Hızlı bir öğretim süreci sunar. Yapay Zeka bizlere her zaman ve her yerde ulaşılabilir oluşu ile büyük bir avantaj sağlıyor.”*

Y13: *“Öğretme-öğrenme süreçlerini hızlandırır.”*

İnteraktif Öğrenme Ortamı:

Y6: *“Artı olarak interaktif öğrenme ortamı oluşturma ve sadece sınıf ile sınırlı kalmama söylenebilir. Öğrencileri motive edebilmede, çocukların sürekli teknolojik aletlerle iç içe olduğunu düşünürsek teknolojik yönden çocukları daha fazla motive edebilme, daha çok sürecin içerisine katabilme açısından önem taşımaktadır.”*

Farklı Bakış Açısı Kazanma:

Y9: *“YZ hem öğretmen için öğretimi basit hale getirir hem de öğrenci için daha kolay öğrenmeyi sağlar. Yapay Zeka'nın öğretime katkı koyduğu bir diğer nokta ise öğrencilere farklı bakış açısı yaratma imkanı sunmasıdır. Farklı öğretim yöntemleri sunarak öğrencilere farklı yollarla öğrenme şansı tanır.”*

Motivasyon Artırma:

Y8: *“Yapay Zeka çocukların görsel ve işitsel olarak dikkatini çekerek öğrenmeye motive eder.”*

Hepsi:

Y1: “Öncelikle artılarından bahsedelim; kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunması en önemli avantajlarından biridir. Öğrencilerin kendi ihtiyaçları ve hızları doğrultusunda öğrenim görmelerine imkan sağlamaktadır. Yapay Zeka'nın veri analizi ve tahmin yeteneği öğretmenlerin iş yükünü azaltmaktadır. Avantajlarından biri de hata riskini azaltmadır. Yapay Zeka öğrenim süreçleri sırasında zaman kazandırır. Yapay Zeka ile iş süreçleri daha akıcı ve etkili hale gelir.”

Tablo 4

Yapay Zeka Destekli Öğretimin Eksileri

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Güvenlik ve Gizlilik Tehditi	1	7,7
Hazırcılığa Alışma ve Yaratıcılığı Köreltme	5	38,5
Sosyalleşme / İletişim / Grup Çalışmasını Azaltma	2	15,4
Maliyeti Yüksek Altyapı ve Donanım	1	7,7
Güvenirliliği Az / Hata Payı Yüksek	3	23,0
Değişken	1	7,7
Toplam	13	100,0

Tablo 4'te Yapay Zeka destekli öğretimin olumsuz yönleri yer almaktadır. Katılımcılardan toplanan veriler doğrultusunda altı farklı temaya ulaşılmıştır. Bunlar; “güvenlik ve gizlilik tehditi”, “hazırcılığa alışma ve yaratıcılığı köreltme”, “sosyalleşme / iletişim / grup çalışmasını azaltma”, “maliyeti yüksek altyapı ve donanım”, “güvenirliliği az / hata payı yüksek” ve “değişken”dir. Katılımcılardan 5 tanesi (%38.50) “hazırcılığa alışma ve yaratıcılığı köreltme” görüşünde bulunarak YZ'nin en büyük eksisini bu yönde beyan etmişlerdir.

Temalara ilişkin bulgular:

Yapay Zeka Destekli Öğretimin Eksileri:

Güvenlik ve Gizlilik Tehditi

Y11: “Dezavantajları ise gizlilik ve güvenlik endişeleridir. İzinsiz bir şekilde öğretmen veya öğrenciler tarafından kaydedilen veriler daha sonra ciddi tehditlere yol açabilir.”

Hazırcılığa Alıştırma ve Yaratıcılığı Köreltme:

Y2: “Öğretimde öğrencilerin sorgulamadan ve düşünmeden hemen bilgiye ulaşmaları düşünme becerilerini ve yaratıcılıklarını köreltebilir.”

Y4: “Öğrencileri ve öğretmenleri tembelliğe hazırcılığa alıştırmaları da eksileridir.”

Y6: “Eksi yönü ise kişileri hazır ve kolaya alıştırmaları olarak düşünülebilir.”

Y9: “Araştırmamaya ve kendimizi geliştirmemeye doğru bizleri itiyor, Yapay Zeka hazır cevap özelliği ile öğrencilerin düşünmesine olanak tanımadan bilgileri önlerine sunabilir, bu öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel düşünme yeteneklerinin gelişimini engelleyebilir.”

Y12: “Emek vermeden hazır ürün elde etme şansı artıyor.”

Sosyalleşme / İletişim / Grup Çalışmasını Azaltma:

Y10: “Yapay Zeka ya da diğer teknolojik programlar işin içine girdiği zaman çocuklarda sosyalleşme azalıyor.”

Y5: “En önemli dezavantajı öğrenciler arasında iletişim ve grup çalışması gibi becerileri geliştirmesine olanak vermemesidir.”

Altyapı ve Donanım Maliyeti Yüksek

Y1: “Yapay Zeka sisteminin kurulumu ve sürdürülebilirliği oldukça maliyetlidir.”

Güvenirliliği Az / Hata Payı Yüksek

Y3: Yapay Zeka'daki bilgiler eksikse hatalar oluşabilir.”

Y8: Yapay Zeka destekli öğretimde araştırılan bilgiler her zaman doğru olmayabilir.”

Y13: *Öğrencilerin bu teknolojileri kullanarak kopya çekmeleri, bilgiyi özümsemeden öğrenmiş gibi yapmaları olasıdır.”*

Değişken

Y7: *“Bu teknolojilerin kullanımı kişiye göre farklılık gösterir. İyi bir amaca hizmet etmeyecek şekilde kullanımı öğrencileri kötü şekilde etkileyebilir.”*

b) Yapay Zeka dil öğrenimini olumlu mu, olumsuz mu etkilemektedir?

Tablo 5

Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimi Üzerine Etkisi

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Olumlu	9	69,2
Olumsuz	1	7,7
Hem Olumlu Hem Olumsuz	3	23,1
Toplam	13	100,0

Tablo 5'te yöneticilerin Yapay Zeka ile dil öğrenimi üzerine tutumunu göstermektedir. Yöneticilerin çoğu YZ ile dil öğrenime olumlu bakarken, azınlık bir sayı hem olumlu hem olumsuz yönleri olduğunu vurgulamakta, bir kişi ise tamamen olumsuz yönde yanıt vermiştir. Tabloda da görüldüğü üzere katılımcıların yaklaşık %70'i Yapay Zeka'nın dil öğrenimi üzerine olumlu etkisini olduğunu düşünmektedir.

Tablo 6

Yapay Zeka'nın Dil Öğrenimi Üzerine Olumlu Etkileri

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Kişiselleştirilmiş Plan Sunma	3	23,0
Hızlı Bilgi – Veri Erişimi	5	38,5
Dil Pratiğine Motive Etme	4	30,8

Tablo 6 (Devamı).

Yoktur	1	7,7
Toplam	13	100

Yapay Zeka'nın dil öğrenimi üzerine olumlu etkilerinden 13 yöneticiden 12'si bahsetmiştir. En çok bahsedilen olumlu etki " Hızlı Bilgi – Veri Erişimi" olmuştur (%38.50). Sadece bir kişi Yapay Zeka'nın dil öğrenimi üzerine olumlu etkisi olmadığından söz etmiştir.

Yöneticilerin tabloya ilişkin ifade ettikleri görüşleri şu şekildedir:

Kişiselleştirilmiş Plan Sunma:

Y1: *"Yapay Zeka ile öğrencinin bireysel hedef ve öğrenme stiline göre bir plan hazırlanabilir. Öğrenciler dil ile ilgili zayıf ve eksik yönlerine daha fazla odaklanarak verimli bir çalışma planı gerçekleştirebilirler."*

Y2: *"Planlı denetlenirse olumlu etkiler. Öğrencinin ihtiyacına yönelik plan sunması büyük avantajdır."*

Y11: *"...bireysel bir öğretim ve ihtiyaca uygun bir dil öğrenimi sağlayabiliriz."*

Hızlı Bilgi – Veri Erişimi:

Y3: *"Akıllı bir cihaz ve internet bağlantısı ile dünyanın neresinde olursanız olun istediğiniz dili öğrenebilirsiniz."*

Y5: *"Doğru bir şekilde telaffuz pratiği yapılmasına ve öğrencinin anında düzeltme almasına olanak tanıdığına inanıyorum."*

Y9: *"Dil öğrenimi sırasında öğrencilere hızlı düzeltmeler vermesi ve onları yönlendirmesi, kolay ulaşılabilir olması olumlu etkileri arasındadır."*

Y10: *"Dil öğretiminde Yapay Zeka kullanılması öğrencilerin doğru telaffuzu duyup öğrenebilmeleri, geri bildirim anında alabilmeleri, erişime kolaylığı öğrenciler için çekici ve motive edici olması açısından bence kullanılabilen önemli bir programdır. Bunun dışında öğretmenlerin de dil eğitiminde Yapay Zeka kullanması avantaj sağlayabilir. Öğretmenler bu teknolojiden yararlanarak bir takım istatistikler yapıp öğretimle ilgili veriler elde edebilirler; örneğin çocukların hangi sorularda daha çok zorlandıkları, hangi konularda*

daha çok hata yaptıkları, hangi konuyu daha iyi anladıkları ile ilgili veriler elde edebilir.”

Y12: “Yapay Zeka’nın dil öğrenimi üzerindeki olumlu etkilerini sıralayacak olursak, anında yanıtlar ve açıklamalar verir, çalışma materyali içeriğini, bilgileri düzenler ve hazırlanışına yardımcı olur, öğrencinin hızına göre öğrenme metotları sunarak öğrenmeyi hızlandırır.”

Dil Pratiğine Motive Etme

Y6: “Dil pratiği yapma açısından olumlu yönde etkilemektedir.”

Y7: “Ne kadar çok kullanılırsa dil o kadar çok gelişir. Çocuğu hem görsel hem de işitsel yönden iletişim kurmaya motive eder ve dil becerilerini geliştirir.”

Y8: “Kişi yapay Zeka ile iletişim kurarak (sözlü/ yazılı) dilini geliştirip pratik yapabilir.”

Yoktur:

Y4: “Yapay Zeka’nın dil öğrenimi üzerine olumlu bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.”

Tablo 7

Yapay Zeka’nın Dil Öğrenimi Üzerine Olumsuz Etkileri

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Kültürel Ortamdan Soyutlama	2	15,4
Algıda Eksiklik – Eşitsizlik	1	7,7
Akıcı Konuşmaya Sahip Değil	1	7,7
Olumsuz Etki Yok	9	69,2
Toplam	13	100,0

Tablo 7’de katılımcı yöneticiler tarafından Yapay Zeka’nın dil öğrenimi üzerine olumsuz etkileri gösterilmektedir. Yöneticilerin % 70’e yakın bir çoğunluğu Yapay Zeka destekli dil öğretiminin olumsuz etkilerinin olmadığı yönünde yorum yapmıştır. Yöneticilerin %30.80’i ise olumsuz etkilerinin var olduğunu savunarak %15.40 yüzdeliğini oluşturan iki katılımcı kültürel

ortamdan soyutlama, %7.70 yüzdeliğini oluşturan bir katılımcı “algıda eksiklik-eşitsizlik” ve %7.70 yüzdeliğini oluşturan diğer bir katılımcı da “akıcı konuşmaya sahip değil” temalarını oluşturmuştur.

Yöneticilerin temalara ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Kültürel Ortamdan Soyutlama

Y1: *“Dil öğrenmek, sadece kelime veya gramer öğrenmekle yeterli olmayacağı için, mimik tarzı kültürel adımlarla da öğrenilir. Bu nedenle etkileşimli şekilde dil öğrenmek, öğrencilerin uygulama yapmaları ve kültürel ortama maruz kalarak öğrenmeleri dil öğrenme sürecini daha verimli kılmaktadır.”*

Y10: *“Öğrencileri sosyal ortamdan uzaklaştırıp aslında daha çok teknolojiyle etkileşime koyma noktasında bazı sıkıntıları olabilir.”*

Algıda Eksiklik-Eşitsizlik

Y9: *“Karşıdakinin senin his ve duygularınla ilgili herhangi bir algısı olmaması ve herhangi bir özürü/yetersizliği olması halinde seni normal bir birey olarak kabul etmesi.”*

Akıcı Konuşmaya Sahip Değil

Y4: *“Yapay Zeka dil öğrenimini olumsuz etkilemektedir, çünkü akıcı bir konuşmaya sahip değil.”*

c) Dil Öğreniminde hangi Yapay Zeka aracının kullanılmasını tercih edersiniz?

Tablo 8

Yapay Zeka Destekli Dil Öğreniminde Kullanılabilecek Araçlar

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Gerçek Zamanlı Geri Bildirim Sunan Programlar (Audacity, Autodraw, Memrise, Quizlet, ChatGPT, TalkPal, Duolingo, Pronounce, Babbel vb.)	10	76,9
Değişken	1	7,7

Tablo 8 (Devamı).

Bilmiyorum	2	15,4
Toplam	13	100,0

Tablo 8’de yöneticiler tarafından dil öğretiminde kullanılacak programlar listelenmiştir. Tablo’ya bakıldığında % 76.90 yüzdelik frekansı ile yöneticilerin çoğu “gerçek zamanlı geri bildirim sunan programlar” temasına değinmiştir. Bir katılımcı yönetici “değişken” temasına ilişkin görüşte bulunurken, iki katılımcı yönetici de dil öğreniminde kullanılacak herhangi bir program bilmedikleri ifadesinde bulunmuşlardır.

Temalara ilişkin görüşler:

Gerçek Zamanlı Geri Bildirim Sunan Programlar

Y1: *“Audacity, Autodraw, Memrise, Quizlet.”*

Y2: *“ Gerçek zamanlı geri bildirim sunan her program etkili olur, örneğin Chat GPT. Yanlış telaffuzu anında düzeltme önemlidir.”*

Y4: *“ChatGPT.”*

Y5: *“Dil öğreniminde Yapay Zeka araçlarından hiçbirini daha önce kullanma şansım olmadı ancak sosyal çevremden duyduğum ve tavsiyesini aldığım Talkpal adında Yapay Zeka öğrenme aracının olduğunun bilgisine sahibim ve faydalı olduğunu biliyorum.”*

Y6: *“ChatGPT aracını biliyorum ve onu kullanmayı tercih edebilirim.”*

Y7: *“Anında geri dönüt ve düzeltme sunan bütün programlar kullanılabilir.”*

Y10: *“Dil yönetiminde akıllı dil öğretim programları kullanılabilir, akıllı telefon tablet veya akıllı tahtalar üzerine indirilebilen programlarla dil öğretiminin kolaylaştırılması sağlanabilir. Bununla ilgili birçok örnek program olabilir: Duolingo ya da quizlet tarzında programlar kullanılabilir diye düşünüyorum.”*

Y11: *“Babbel, Pronounce, Duolingo, TalkPal gibi programları kullanabiliriz.”*

Y12: *“Duolingo, TalkPal.”*

Y13: *“Duolingo, TalkPal, Telaffuz, Babbel.”*

Değişken

Y9: *“Dil öğretiminde kullanılacak programlar kullanacak kişi ile kullanılacak kişi içim değişiklik gösterebilir. Kişiye göre tercih yapılmalıdır.”*

Bilmiyorum

Y3: “Bilmiyorum.”

Y8: “Yapay Zeka araçları hakkında yeteri kadar bilgi sahibi değilim.”

d) Yapay Zeka destekli dil öğreniminde hangi Yapay Zeka araç/araçları kullanılmamalıdır?

Tablo 9

Yapay Zeka Destekli Dil Öğretiminde Kullanılmaması Gereken Araç Özellikleri

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Düzey ve Amaca Hizmet Etmeyen Araçlar	1	7,7
Bilgiyi Hazır Sunan Araçlar	1	7,7
Güvenirliliği Düşük Olan Araçlar	1	7,7
Kişiye göre değişir	2	15,4
Bilmiyorum	7	53,8
Hepsi kullanılabilir	1	7,7
Toplam	13	100,0

Tablo 9’da yöneticilerin dil öğretiminde kullanılmaması gereken Yapay Zeka araçlarının özellikleri hakkındaki görüşleri temalaştırılmıştır. Katılım gösteren yöneticilerden çoğu (%53.80) hangi araçların veya hangi özellikteki araçların kullanılması gerektiğini “bilmiyor” şeklinde ifade vermiştir. Katılımcılardan iki kişi “kişiye göre değişir” temasına ilişkin görüşler sunarken, sadece birer kez söylenen temalar “düzey ve amaca hizmet etmeyen araçlar”, “bilgiyi hazır sunan araçlar”, “güvenirliliği düşük olan araçlar” ve “hepsi kullanılabilir” olmuştur.

Temalara ilişkin görüşleri:

Düze ve Amaca Hizmet Etmeyen Araçlar:

Y2: *“Dil öğretimine yönelik bildiğim bir Yapay Zeka Programı yoktur. Şunu söyleyebilirim; çocukların seviyesine uygun olmayan, amaca hizmet etmeyen hiçbir Yapay Zeka programı kullanılmamalıdır.”*

Bilgiyi Hazır Sunan Araçlar:

Y6: *“Kişilerin önüne bilgiyi hazır sunan araçlar kullanılmamalı.”*

Güvenirliği Düşük Olan Araçlar:

Y11: *“Dil öğreniminde güvenilir olmayan, hatalı telaffuzlar kullanan Yapay Zeka araçları kullanılmamalıdır.”*

Kişiyeye göre değişir:

Y7: *“Kullanılmaması gereken Yapay Zeka araçları kullanacak olan kişiyeye göre değişebilir. Örneğin kişinin kendisinin kullanmakta zorluk çektiği veya öğrenci için pratik olamayan uygulamalar.”*

Y9: *“Yapay Zeka Destekli dil öğretim ortamında öğretmenin YZ’den aldığı dönütler ve kendi analizleri sonucunda öğrenciyeye uygun tercih yapması gereklidir. Bu bağlamda öğrenciden öğrenciyeye veya öğretmenden öğretmene kullanılmayacak araçlar değişiklik gösterebilir.”*

Bilmiyorum:

Y1: *“Bu konuda herhangi bir fikrim yok.”*

Y3: *“Bilmiyorum.”*

Y4: *“Bu konuyla ilgili bir fikrim yok.”*

Y5: *“Bu konu hakkında bir bilgiye sahip değilim.”*

Y10: *“Bilmiyorum.”*

Y12: *“Bilmiyorum.”*

Y13: *“Bilmiyorum. Bence kullanılmalıdır.”*

Hepsi kullanılabilir:

Y8: *“Bence bütün programlar dil öğretiminde kullanılabilir, hiçbir sakıncası yoktur.”*

e) Okulunuzdaki öğretmenler dil öğretiminde Yapay Zeka kullanıyor mu? Kullanıyorsa, dil öğretimini destekleyen Yapay Zeka uygulamalarınız nelerdir?

Tablo 10

Yapay Zeka'nın Okuldaki Öğretmenler Tarafından Dil Öğretiminde Kullanımı, Uygulamalar

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Kullanılıyor	1	7,7
Kullanılmıyor	12	92,3
Toplam	13	100,0

Okullarındaki öğretmenlerin dil öğretiminde YZ kullanmalarına ilişkin yönetici görüşleri Tablo 10'da verilmiştir. Yöneticilerin % 92.30'u öğretmenlerin dil öğretiminde YZ kullanmadıklarını dile getirirken, bir yönetici "kullanıyor" şeklinde görüş bildirmiştir.

Temalara İlişkin Yönetici Görüşleri

Kullanılıyor:

Y10: "Okul öğretmenlerinden İngilizce öğretmenimin kendi İngilizce sınıfı/odası olduğu ve kendi odasında da akıllı tahta olduğundan dolayı Yapay Zeka uygulamalarında sık sık yararlandığını gözlemleyebilmekteyim. Bu durum öğrencilerin hem derse olan ilgisini artırıyor hem de öğretmenlerin öğrencileri motive etmesine kolaylık sağlıyor."

Kullanılmıyor:

Y1: "Okulumuzdaki öğretmenler dil öğretiminde Yapay Zeka kullanmıyorlar."

Y2: "Kullanılmıyor. Yoktur."

Y3: "Kullanılmıyor."

Y4: "Kullanılmıyor."

Y5: "Okulumuzdaki öğretmenler dil öğretiminde Yapay Zeka kullanmıyorlar."

Y6: "Böyle bir uygulamamız maalesef mevcut değil."

Y7: "Şuan maalesef kullanılmıyor."

Y8: “Hayır.”

Y9: “Şuan kullanmıyor. Öğretmenlerimiz müfredatı yetiştirmeye çalışıyor.”

Y11: “Şuan itibari ile hayır.”

Y12: “Hayır.”

Y13: “Hayır. Kullanılmıyor.”

f) Okulunuz Yapay Zeka ile dil öğretimini destekler donanıma sahip mi?

Tablo 11

KKTC’de İlkokullarda Yapay Zeka ile Dil Öğrenimini Destekleyen Donanım Durumu

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Mevcut	3	23,1
Mevcut değil	7	53,8
Kısmen mevcut	3	23,1
Toplam	13	100,0

KKTC’de ilkokullardaki Yapay Zeka ile dil öğrenimi destekleyen donanım durumu Tablo 11’de gösterilmiştir. Yöneticilerden çoğu donanım hakkında “mevcut değil” şeklinde görüşte bulunmuştur. Yöneticilerin %23.10’u donanım için “mevcut” derken, yine aynı sayıda yönetici (%23.10) “kısmen mevcut” ifadelerine yer vermiştir.

Temalara ilişkin yönetici görüşleri:

Mevcut:

Y3: “Evet.”

Y6: “Evet, tüm sınıflarımızda akıllı tahtalar mevcuttur. Bu tahtalara Yapay Zeka araçlarını yüklemek mümkündür.”

Y10: “İngilizce öğretmenimin kendi İngilizce sınıfı/odası olduğu ve kendi odasında da akıllı tahta olduğundan dolayı Yapay Zeka uygulamalarında sık sık yararlanıyor.”

Mevcut Değil:

Y2: “Hayır.”

Y4: “Hayır.”

Y5: “Okulumuz Yapay Zeka ile dil öğretimini destekleyen donanıma sahip değildir.”

Y7: “Kısmen destek sağlayacak şekilde bile donanıma sahip değiliz.”

Y8: “Hayır.”

Y9: “Her sınıfta sadece akıllı tahtamız mevcut ancak bireysel olarak yeterli değil.”

Y12: “Hayır.”

Kısmen Mevcut:

Y1: “Kısmen sahiptir.”

Y11: “Okulumuzda Yapay Zeka ile dil öğretimini destekleyecek donanımlar yeterli olmasa da mevcuttur.”

Y13: “Sadece akıllı tahtamız mevcut. Öğrenciler için kısmen yeterlilik sağlıyor.”

3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin Yapay Zeka destekli dil öğretimine ilişkin önerileri nelerdir?

a) Dil öğretim müfredat ve kitaplarında herhangi bir değişikliğe ihtiyaç var mıdır? Varsa ne yapılmalıdır?

Tablo 12

Dil Öğretim Müfredat ve Kitaplarda Değişiklik İhtiyacı

Değişken	Ana Tema	Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
Var	Müfredat için	Uygulamalı	2	15,4
		YZ için Düzenlenmiş /Geliştirilmiş	1	7,7
		Dil Ders Saatlerinde Artış	3	23,0
	Kitaplar için	Yaş ve Seviyeye Uygun	1	7,7
		Yerli Basım	2	15,4

Tablo 12 (Devamı).

		Teknolojik (YZ'ye Özel) Versiyon	1	7,7
	Kitaplar ve müfredat için	YZ için Düzenlenmiş /Geliştirilmiş Komisyon / Çalıştay	1 2	7,7 15,4
Yok	-	-	0	0,0
Toplam			13	100,0

Yöneticilerin dil öğretim müfredat ve kitap değişikliği için görüşleri tablo 12'de yer almaktadır. Yöneticilerin hepsi müfredat ve kitaplarda değişikliğe ihtiyaç "var" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Yöneticilerin görüşleri üç ana temada toplanmıştır: "Müfredat için", "kitaplar için" ve "kitaplar ve müfredat için". Yöneticilerin çoğunluğu(%46.10) özellikle müfredat için görüşlerde bulunmuştur. Müfredat için "Uygulamalı", "YZ için Düzenlenmiş /Geliştirilmiş" ve "Dil Ders Saatlerinde Artış" şeklinde temalar oluşturulmuştur.

Yöneticilerin temalara ilişkin görüşleri:

Müfredat için:

-Uygulamalı

Y6: "Grammer konuları hafifletilmeli. Daha çok günlük yaşamda ve yaşam becerilerinde dil kullanımına yönelik değişiklikler yapılmalıdır."

Y7: "Çocuklara yönelik daha fazla etkinlik yapılabilir. Bu da müfredatın hafifletilip etkinliklerin artırılmasını getirir. Bunun yanında günlük konuşma etkinliklerine de ağırlık verilmelidir."

-YZ için Düzenlenmiş /Geliştirilmiş

Y2: "Okulumuzda dil öğretimi Cambridge okullarının müfredatı uygulanarak yapılır. Uluslararası geçerliliği olan sınavlara hazırlayan bir müfredat olduğu için değişiklik yerine Yapay Zeka'ya göre geliştirme veya düzenleme çalışmaları yapılabilir."

-Dil Ders Saatlerinde Artış

Y3: "Öğrencilerin daha aktif olacağı, ders saatlerinin daha fazla olduğu bir müfredata ihtiyaç vardır."

Y4: “... ve ders saatleri arttırılabilir.”

Y9: “Dil dersleri artırılmalı ve müfredat hafifletilerek daha kalıcı eğitime geçilmeli, sınav odaklı dil eğitimi olmamalı.”

Kitaplar için:

-Yaş ve Seviyeye Uygun

Y8: “Kitaplar çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olarak hazırlanmalı.”

-Yerli Basım

Y12: “Vardır. Öğrenci merkezli eğitim olmalıdır. Kullanılan kitaplar yurtdışından geldiği için yerli basım kitaplara ihtiyaç duyulmaktadır. Kendi yakın çevresinden bilgi içeren YZ destekli kitaplar ile öğrenciyi öğrenmeye daha iyi motive edebilir, daha istekli kılabiliriz.”

Y13: “Değişiklik yapılmalıdır. Ülkemizde Yapay Zeka ile ilgili bir kaynak dil kitabı oluşturulmalıdır.”

-Teknolojik (YZ'ye Özel) Versiyon

Y10: “Devlet okullarındaki İngilizce dilinin öğretiminde kullanılan kitaplar bence biraz daha teknolojik olabilir. Qr kod uygulamaları kullanılarak öğrencileri aralarda eğitici bulmacalar, eğlenceli oyunlara yönlendirmeler yapılabilir veya kitapların akıllı tahta kullanımına özel versiyonları çıkarılabilir. Belirli aralara QR kodları okutarak ünite tekrarları veya eğlenceli eşleştirme yerleştirme etkinlikleri kullanılabilir. Yine bu kitaplarda aralara çalışma kâğıtları yerleştirilebilir diye düşünüyorum.”

Kitaplar ve müfredat için:

-YZ için Düzenlenmiş /Geliştirilmiş

Y5: “Dil öğretim müfredat ve kitaplarında genel anlamda değişikliğe ihtiyaç tabi ki vardır. Yeni bir öğrenim şeklinde öğretmenlerin, müfredatın ve kitapların uygulanacağı yaş düzeyine uygun hale getirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Genel anlamda KKTC’de şimdiye kadar bu öğrenim şekline tam

olarak eğitimde yer verilmediği için büyük bir değişikliğe ihtiyaç duyulmaktadır.”

-Komisyon / Çalıştay

Y1: “Dil öğretim müfredat ve kitaplarında herhangi bir değişikliğe ihtiyaç vardır. Dil eğitimi veren öğretmenlerle birlikte çalıştay yapılmalı ve öğretmen görüşlerine değer verilip uygulanmalıdır.”

Y11: “Dil öğretim müfredat ve kitapların mutlaka Yapay Zeka destekli öğretime uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bunun için Talim Terbiye Dairesi bünyesinde alana hakim kişiler tarafından komisyonlar oluşturulması gerekmektedir.”

b) Dil öğreniminde Yapay Zeka kullanımına ilişkin görüşleriniz ve önerileriniz nedir?

Tablo 13

Yöneticilerin Dil Öğreniminde Yapay Zeka Kullanımına İlişkin Önerileri

Tema	Frekans (f)	Yüzde Frekans % (f)
YZ dil öğrenimini müfredatına entegre edilmeli	6	46,1
Altyapı ve donanım sağlanmalı	1	7,7
YZ ile ilgili hizmet içi eğitim verilmeli	3	23,1
Kullanımı zorunlu olmalı	1	7,7
Bilirkişilerin destek ve rehberliğinde kullanılmalı	1	7,7
Dil etkinlik ve aktiviteleri YZ içermeli	1	7,7
Toplam	13	100,0

Tablo 13'te araştırmaya katılım gösteren yöneticilerin dil öğreniminde YZ kullanımına ilişkin önerileri gösterilmektedir. Yöneticilerin önerileri altı ayrı temada sıralanmıştır: “YZ dil öğrenimi müfredatına entegre edilmeli”, “altyapı ve donanım sağlanmalı”, “öğretmenlere YZ ile ilgili hizmet içi eğitim verilmeli”, “kullanımı zorunlu olmalı”, “bilirkişilerin destek ve rehberliğinde kullanılmalı” ve “dil etkinlik ve aktiviteleri YZ içermeli”. Tabloya bakıldığı zaman yöneticilerin çoğunluğu (% 46.10) “YZ dil öğrenimine entegre edilmeli” temasına ilişkin görüşte bulunmuştur.

Temalara ilişkin yönetici görüşleri şu şekildedir:

YZ dil öğrenimi müfredatına entegre edilmeli:

Y1: *“Kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilen öğrenme ortamları sunan, öğrenmeyi iyileştiren, anında müdahale imkanı sunan Yapay Zeka dil öğreniminde becerileri desteklemektedir. Pratik olmasıyla birlikte gelişim imkanı sunmaktadır. Yapay Zeka'nın entegrasyonu ile dil öğrenimi daha verimli, ilgi çekici ve her seviyeden öğrenci için ulaşılabilir olacak, bu sebeple dil öğrenimine entegre edilmeli, bununla ilgili müfredat değişikliği ve yapılandırılmasına gidilmelidir.”*

Y3: *“Dil öğretiminde Yapay Zeka'yı kullanmak öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Dil becerinin kazanılmasında müfredata Yapay Zeka dahil edilmeli, öğretmenlerin takip edebileceği bir kılavuz oluşturulmalıdır.”*

Y4: *“Dil öğreniminde görselliği arttırmak ve sözcüklerin telaffuzlarını doğru söyleyebilmek için Yapay Zeka kullanılabilir. Dil öğretim müfredatlarına öğrencilerin seviyelerine uygun kullanılacak araçlar eklenmeli ve öğretmenlere sunulmalıdır.”*

Y5: *“Dil eğitiminde yeni bir devrim olduğunu düşünmekteyim ancak unutmayalım ki Yapay Zeka tam anlamıyla bir öğretmenin yerini tutamaz, tamamıyla YZ'ye bırakılmış bir eğitim düşünülemez ancak YZ destekli eğitimin dil öğretimine katkı koyacak nitelikte olduğunu düşünmekteyim. YZ dil öğretimine entegre edilmelidir.”*

Y11: *“Dil öğreniminde Yapay Zeka kullanımına ilişkin tüm eğitim alanına yayılabilmesi için bir farkındalık oluşturup bu kültürü eğitim sistemimize yerleştirmemiz gerekir kanısındayım.”*

Y12: *“Yapay Zeka dilin tüm yönleriyle ilgilenir. Öğrenciler dilde konuşma pratiği yapmak istediğinde, Yapay Zeka ile konuşma senaryosu oluşturabilme imkanı bulur. Yazma becerilerini de geliştirir. Dil öğrenimini geliştirmede oldukça faydalı olabilir.”*

Altyapı ve Donanım Sağlama

Y2: *“Okullarda YZ ile sohbet kurabilecek donanım kurularak dil gelişimine katkı koyulabilir ve devamında okullarda özel dil odaları oluşturulmalı ve bu dil odalarında yapay zeka kullanımına olanak verebilecek altyapı ve donanımların olması gerektiğine inanıyorum.”*

YZ ile ilgili hizmet içi eğitim verilmeli

Y6: *“Bu konu çok yeni bir konu olduğu için tüm öğretmenler bu konuda hizmet içi eğitim alabilirler. Ders işlemede ve dil öğretiminde öğrencilere önemli katkıları olabilecek bir konudur.”*

Y9: *“Bilinçli ve kontrollü kullanım kazanmada yönetici, öğretmen ve öğrencilere YZ destekli öğretim süreci için eğitim verilmelidir.”*

Y10: *“Dil öğretimi yapan öğretmenlerin Yapay Zeka kullanımı ile ilgili hizmet içi eğitimleri almaları gerektiğini düşünüyorum. Öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek hangi programların nasıl kullanılabileceği konusunda bilgilenmeleri sağlanmalı.”*

Kullanımı zorunlu olmalı

Y13: *“Kesinlikle kullanılmasını isterim. Bu nedenle zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yaptırımının bulunması şarttır.”*

Bilirkişilerin destek ve rehberliğinde kullanılmalı

Y7: *“Yapay Zeka araçları kullanımını iyi bilen kişilerin destek ve kontrolünde dil eğitiminde kullanılmalıdır.”*

Dil etkinlik ve aktiviteleri YZ içermeli

Y8: *“Dil öğreniminde Yapay Zeka kullanılarak etkinlik ve aktivite hazırlanmalıdır. Öğrencilere dil becerilerini kazanmada çok yardımcı olacaktır.”*

BÖLÜM V

Tartışma

Bu bölümde, elde edilen bulgular literatürde yer alan araştırmalar çerçevesinde tartışılmıştır.

Araştırmanın birinci alt amacı olan Yapay Zeka ile dil öğretiminde okul müdürlerine düşen görev ve sorumlulukların neler olduğu ile ilgili elde edilen bulgularda yöneticiler en fazla hem kendilerinin Yapay Zeka ile ilgili bilgi sahibi olmaları gerektiği hem de öğretmenleri bu konuda bilgilendirmek için yönlendirme ve teşvik etme görevlerine sahip olduklarını ifade ettiler. Elde edilen bulgularda öğretmenlerin bu teknoloji kullanımında yoluna ışık tutmak için yöneticilerin de eğitim alması gerektiği ve eğitim ortamlarını bu farkındalıkla düzenlemeleri kanısına varılmıştır. Benzer şekilde Duran 2024, Türkiye’de okul müdürleri ve müdür muavinleri ile yaptığı çalışmasında müdürlerin görevlerinin Yapay Zeka’yı planlama işleri olduğu üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın ikinci alt amacı olan Yapay Zeka destekli dil öğretiminde yaşanan sorunlarla ilgili yöneticilere birçok soru yönelmiş ve Yapay Zeka ile ilgili birçok veri toplanmıştır. Yapay Zeka ile ilgili sorunlar araştırılırken yöneticilere hem olumlu hem de olumsuz yönleri sorulmuştur. Bu yönler kıyaslanırken YZ’nin öncelikle genel olarak öğretime olan artı ve eksileri kıyaslanmış, ardından dil öğrenimi üzerindeki etkilerine ilişkin bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katkıda bulunan yöneticilerin çoğu genel anlamda öğretimde, Yapay Zeka’nın öğrenciler için bireyselleştirilmiş öğrenme ile öğrencinin öğrenme şekline göre anında geri bildirim sunan, aynı zamanda her an her yerde ulaşılabilir, zaman kazandıran ve öğretmenlerin içerik düzenleme, özet çıkarma, ölçme-değerlendirme ve gidişat çizelgesi gibi evrak işlerini kolaylaştıran bir teknoloji olduğu görüşünde bulunmuşlardır. Huang, Saleh, & Liu (2021)’nin Yapay Zeka’nın eğitime etkisiyle ilgili ulaştığı bulgularda da benzer olumlu yönler ulaşılmıştır.

Diğer yandan yöneticiler Yapay Zeka için, öğretim sürecinde öğrencilerin hazır/kolaya alışmaları ve düşünme becerileri ile yaratıcılıklarını

zedelemeleri, ayrıca eksik veya yanlış bilgi sunarak veya öğrencilerin kopya şansını artırarak hata riskini artırmakta dolayısıyla güvenilirliği düşürmekte olduğu gibi eksilerinden de bahsetmişlerdir. Viktorivna ve diğerleri(2022)'nin İngilizce öğreniminde YZ kullanımını incelediği araştırmasında da benzer bulgulara ulaşılmış, Yapay Zeka'nın kişilerin konuşma doğallığını, yaratıcılığını ve kendine özgü bilgilerini yitirebileceği riskini taşımakta olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Dil öğrenimi boyutu ele alındığında ise araştırmaya katılım gösteren yöneticiler, Yapay Zeka'nın kullanımı ile ilgili görüşlerinin genel anlamda olumlu olduğunu söylemişler, hatta olumsuz etkileri sorulduğunda olumsuz etkileri olmadığını söyleyen katılımcılar da çoğunlukta olmuştur. Benzer bulguya Khansaheb (2021)'in çalışmasında rastlanmış, yöneticilerin Yapay Zeka'nın tanıtılmasına karşı olumlu görüş benimsedikleri ortaya konmuştur. Yöneticiler öğrenciler için YZ'nin dil öğrenimi üzerinde kişiselleştirilmiş öğrenme planı sunması, doğru telaffuzla yönlendirmesi ve dili kullanmaya motive ederek pratik yapma imkânı sunması gibi olumlu etkileri üzerinde durmuşlardır. Yine Kuddus(2022)'ün yaptığı çalışmada Yapay Zeka'nın sunduğu konuşma teknolojisinin telaffuzu geliştirmeye yol açtığı bulgularına ulaşılmaktadır. Ayrıca Wang ve diğerlerinin 2022'deki araştırma bulgularında Yapay Zeka ile ikinci bir dil öğrenmenin daha fazla motive edici olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılım gösteren birkaç yöneticiye göre YZ'nin dil öğreniminde kullanılması durumunda; olası olumsuz etkilerinde dili öğretirken kültürel öğelere yer vermeyeceği, konuşmasının akıcı olmayacağı ve her öğrenciye kişiselleştirilmiş plan sunsa da algıda seçici olmayarak yetersizliği veya özel durumu olan bireylere eşit imkanlar sunmayacağı konusunda görüşler olduğu bulunmuştur. Font de la Vall & Araya(2023)'nin araştırmasında Yapay Zekanın dilin kültürel ve bağlamsal nianslarını kopyalamada zorluk yaşadığı bulgusuna olumsuz yönlerinde rastlanmıştır.

İkinci alt probleme ilişkin bulguların devamına bakıldığında öğretmenlerin Yapay Zeka destekli dil öğreniminde kullanılan programlarla ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir. Yöneticiler tercih edilebilecek programlar için çoğunlukta Dualingo, Talkpal, ChatGPT, Babbel gibi anında geri bildirim sunan programlardan sadece isim şeklinde görüş

bildirmiş, herhangi bir kullanım tercihi sunacak bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Ayrıca kullanılmaması gereken programlara yöneticilerin geneli bilmediklerini savunup herhangi bir yorum yapmazken, geriye kalan birkaç yönetici herhangi bir YZ tabanlı program ismi sunamamış, sadece özellik sıralamışlardır. Örneğin, hata payı yüksek olan, hazır bilgi sunan veya öğrenme hedefi ile öğrenci seviyesine uygun olmayan araçlar kullanılmamalı şeklinde görüşler bulunmaktadır. Patty (2024)'ün çalışmasında farklı bulgulara rastlanmış, konuşma teknolojisi, makine çevirisi gibi dil öğretiminde kullanılabilecek Yapay Zeka araçlarına değinilmiştir.

Tüm bunların yanında, öğretmenlerin dil öğretiminde YZ kullanmadıkları da yöneticilerin genel görüşleri arasındadır. Araştırmanın bulgularında KKTC'de ilkokullarda YZ destekli dil öğrenimini destekler nitelikte altyapı ve donanım bulunmamakta veya kısmen bulunmakta olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu durumda, donanım yetersizliğinin öğretmenlerin YZ tabanlı programlara ulaşmasını engeller nitelikte olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Üçüncü alt amaca ilişkin bulgular, okul müdürlerinin görüş ve önerileri üzerinedir. Yöneticilerin bahsettiklerinden elde edilen bulgulara göre müfredat ve kitapların yeniden yapılandırılması sonuçlarına ulaşılabilir. Müfredata yönelik, dil ders saatlerinin artırılması, Yapay Zeka için tekrar düzenlenmesi, uygulamalı çalışmalara yer verilmesi; kitaplara yönelik, öğrenci seviyesine uygun YZ teknolojisini destekleyen yerli basım kitaplar kullanılması; her ikisine yönelik öğretmenlerle bilirkişilerin bir araya getirildiği komisyonların düzenlenmesi ve sonuçlara göre düzenlemeler yapılması önerilerine ulaşılmıştır. Yöneticilerin dil öğreniminde YZ kullanımına ilişkin görüşleri bu teknolojiyi destekler nitelikte ve olumlu yöndedir. Yöneticiler YZ'nin müfredata entegre edilmesi konusunda kararlı bir tutum sergilemişlerdir. Bu bağlamda öğretmenlere gerekli eğitimin verilmesi, kullanımını bilen uzman kişilerden destek sağlanması, donanım için gerekli atılımların yapılması yönünde görüşlere ulaşılmıştır. Gültekin Talayhan ve Babayiğit(2023)'in araştırmasında da kullanımını bilen bilirkişiler rehberliğinde İngilizce öğreniminde YZ araçlarının kontrollü kullanımının gerekli olduğu kanısına varılmıştır.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın amaç ve alt amaçları doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuç

Yapılan araştırma ile 2024-2025 eğitim yılı güz döneminde Lefkoşa ve Girne bölgesindeki ilkokullarda görev yapan okul müdürlerinin dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zeka kullanımına karşı görüşleri alınarak, Yapay Zeka'nın dil öğreniminde kullanımında yönetici görevleri, yaşanan sorunlar ve getirilebilecek çözüm önerilerine ilişkin görüşler analiz edilerek aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Araştırmanın birinci alt problemi olan Yapay Zeka destekli dil öğreniminde okul müdürlerinin görevlerine ilişkin yöneticiler önce kendilerinin bilgi sahibi olması gerekliliği ışığında öğretmenlere eğitim sunma, bilgilendirme ve hizmet içi kurslara yönlendirme, öğretim ortamlarında Yapay Zeka destekli dil öğretimini destekler nitelikte altyapı ve donanım sağlayarak öğretmenleri Yapay Zeka'yı kullanmaya teşvik etme sonuçlarına ulaşılmıştır.

2. Araştırmanın ikinci alt problemi olan Yapay Zeka destekli dil öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin Yapay Zeka'nın sunduğu pratiklik, kişiye göre öğrenme planı hazırlaması, anında dönüt-düzeltilme imkanı sunması, dili konuşma pratiği yaparak doğru telaffuzu kazandırması gibi olumlu yönlerine rağmen dili kazandırırken kültürel bağlamda öge ve duygusal algı eksikliği, yaratıcılığı köreltmesi, akıcı konuşmaya sahip olmaması ve özel gereksinimli bireylere eşit imkanlar sunmaması sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca, yöneticilerin kullanmasını tercih ettikleri Yapay Zeka araçları hakkında detay ve kullanılmaması gereken araçlara herhangi bir program ismini yanıt olarak vermemeleri, Yapay Zeka destekli uygulamalar ve programlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucunu destekler niteliktedir. Tüm bu bilgi yetersizliğinin yanında okullarda bu teknolojiyi destekler nitelikte altyapı ile donanımın bulunmadığı sonuçları da ulaşılan

sorunlar arasındadır. Öğretmenler bilgi sahibi olmadıkları teknolojiyi elverişli olmayan öğretim ortamlarında dil öğreniminde kullanamamaktadır.

3. Araştırmanın üçüncü alt problemi olan okul müdürlerinin Yapay Zeka destekli dil öğrenimine ilişkin önerilerinde müfredata ve kitaplara yönelik Yapay Zeka teknolojisini destekler nitelikte değişiklikler yapılması gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Yapay Zeka'ya yönelik alanında uzman kişilerle yapılan komisyonlar sonucunda eğitim programı ve kaynak kitaplar geliştirilmeli, dil ders saatleri artırılmalı ve yerli basım kaynaklar oluşturulmalı önerilerine ulaşılmıştır. Yöneticilerin hemen hemen hepsi Yapay Zeka'nın dil öğretiminde kullanılmasının gerekli olduğunu belirtmiş, bu sebeple eğitim sistemine entegre edilmesi, donanım sağlanması, eğitim verilmesi ve müfredat düzenlemesi gibi öneriler sunmuşlardır.

Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara bağlı olarak elde edilen sonuç ve öneriler sunulmuştur. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı'na, okul yöneticilerine, öğretmenlere ve ileriki dönemlerde konu ile ilgili araştırma yapacak kişilere öneriler getirilmiştir.

Araştırmadaki bulgulardan da yola çıkarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Milli Eğitim Bakanlığı,

- a. Yapay Zeka destekli öğretim için biran önce gerekli eğitim programı ve kaynak kitapların hazırlıklarına başlamalıdır. Müfredatın düzenlemesine ve geliştirilmesine gidilmeli, Yapay Zeka'ya göre düzenlenen müfredatı destekleyen ve öğrencilere bireysel öğrenme imkanı sunan teknolojik kitaplar geliştirilmelidir. Qr kod içeren veya kitapların akıllı tahta kullanımına özel versiyonları geliştirilebilir. Her ünite sonrası eğitici Yapay Zeka etkinlikleri içeren veya her konuyu qr kod okutulunca anlatım videosuyla destekleyen kitaplar için çalışmaların yapılması gerekmektedir.
- b. Yapay Zeka destekli dil öğretimi için hangi Yapay Zeka programlarının hangi yaş ve seviyeye uygun olduğu uzman kişiler tarafından gözden geçirilmeli ve özenle seçilmelidir. Uygunluğu onaylanan ve seçilen dil öğretim araçlarının nasıl

uygulanmaya koyulması gerektiği hakkında ve bu öğretimin aşamaları hakkında öğretmenleri bilinçlendiren eğitim yapmalıdır. Öğretmenlere Yapay Zeka destekli dil öğretimine yönelik kuramsal ve uygulamalı bilgiler verilmeli ve bu konuda yeterlilik kazandırılmalıdır. Ayrıca ailelerin de bu teknolojiler hakkında bilgi sahibi olup gerekli uygulamaları telefon veya tabletlerine yüklemeleri ve çocuklarının öğrenimini takip etmeleri gerekmektedir. Aileler de çocuklarının çağın önemli bir gelişimi olan Yapay Zeka'yı bilinçli kullandıklarından emin olmalıdır.

- c. Yapay Zeka'yı dil öğretiminde kullanan ve bu konuda deneyimi olan veya uzmanlaşmış öğretmenlerle sık sık konferanslar düzenlenmeli ve yararlandıkları programlar ile uygulamalardan faydalanılmalıdır.
  - d. Okullarımıza Yapay Zeka destekli öğretimin yürütülebileceği altyapı ve donanım sağlama ve denetleme çalışmaları yapılmalıdır. Özellikle dil öğrenimini olumlu yönde etkileyen Yapay Zeka için bu teknolojiyi destekleyen ve kullanımına olanak verebilecek altyapı ve donanıma sahip özel odalar oluşturulabilir.
2. Okul yöneticilerinin öğretmenleri Yapay Zeka kullanımına teşvik etmek ve öğrencileri dil öğrenimine motive etmek için öncelikle kendilerinin Yapay Zeka hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Bu sebeple öğretmenler için düzenlenen Yapay Zeka ile ilgili hizmet içi eğitimlere katılımları zorunlu olmalıdır. Ayrıca önemli günler ve haftalarda okul etkinliklerine Yapay Zeka ile ilgili etkinlikler dahil etmeleri gerekmektedir.
  3. Öğretmenler,
    - a) Bakanlık yaptırımı beklemeden kendilerini geliştirmeli ve ellerindeki imkan çerçevesinde dil öğretiminde bu teknolojiyi kullanmaya başlamalıdır. Yapay Zeka ile dil öğretimi programları düzenleyen üniversitelerden eğitim almalıdırlar. Örneğin İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Dil Öğretiminde Modern Teknolojiler ile ilgili online sertifika programları düzenlemektedir. Bunun gibi birçok üniversite

uzaktan ve yüz yüze eğitim fırsatı sunarak öğretmenlerin Yapay Zeka ve birçok yeni teknoloji ile tanışmalarını dil öğretiminde donanımlı hale gelmesini sağlıyor. Öğretmenler farklı üniversitelerin veya kurumların düzenlediği kendilerine en uygun ve işlerine en çok yarayacaklarını düşündükleri programı seçip bu alanda kendilerini geliştirmelidirler. Eğitimle kendini geliştiren ve Yapay Zeka ile dil öğretiminin sınırlılıklarını iyi öğrenen öğretmenler gerekli bilgi donanımına sahip olacaklar ve yetersiz hissettikleri durumlarda neler yapabileceklerini öğreneceklerdir.

- b) Yapay Zeka'nın kültürel yönden biraz daha gelişmeye ihtiyacı olduğu düşünülürse, öğrencilerin sınıf ortamında ve ders esnasında yabancılik çekmemeleri adına konularla bağlantılı kültürel etkinliklere yer verilmelidir.
  - c) Yapay Zeka destekli dil öğretiminde alanında uzmanlaşmış kişilerle fikir alış-verişinde bulunulmalı, öğrencilerle nasıl bir yol izleneceği uzman görüşüyle desteklenmelidir.
4. Bu alanda araştırma yapacak olan araştırmacılar Lefkoşa ve Girne dışındaki diğer ilçeleri de çalışmasına dâhil etmeli, daha çok sayıda yönetici görüşüne ulaşmalı ve farklı sorunlarla önerilere ulaşmalıdır. Hatta araştırmacılar bu araştırmanın bir boyutunu (Örneğin, sadece yaşanan sorunlar.) alıp araştırmayı daha geniş bir zaman dilimine yayarak derinlemesine inceleyebilirler. Ayrıca, araştırma farklı bir yöntem ve desenle çalışılabilir ve bu araştırmadan yola çıkarak ölçek geliştirilebilir. Bunun yanında yöneticilerle birlikte öğretmenler de araştırmaya dâhil edilebilir.

Kaynakça

- Chaudhary, A. (2023). Artificial intelligence in education. *Innovative Educational Approaches: Charting a Path Ahead*, 47-52.
<https://parabpublications.com/books/pdf/innovative-educational-approaches-charting-a-path-ahead.pdf#page=57> adresinden alındı
- Harry, A., & Sayudin. (2023). Role of AI in education. *Injury: Interdisciplinary Journal and Humanity*, 260-268. doi:10.58631/injury.v2i3.52
- Zhang, C. (2022). The advantages and disadvantages of learning a second language early. *Proceedings of the 2021 International Conference on Social Development and Media Communication (SDMC 2021)*, 32-37. doi:<https://doi.org/10.2991/assehr.k.220105.008>
- Abdimuminov, B. (2024). Artificial intelligence in education and public administration: advantages and disadvantages. *Manuscripts on the Artificial Intelligence and Digital Research*, 1-4.
<https://manuscriptology.org/index.php/AIDR/article/view/17> adresinden alındı
- Akalın, Ş. H., Eker, S., Türk, V., Demir, S. A., & Cavkaytar, S. (2018). *Türk Dili-I*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Akgün vd. , Ö. E. (2021). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ali , Z. (2020). Artificial intelligence (AI): a review of its uses in language teaching and learning. *The 6th International Conference on Software Engineering & Computer Systems* (s. 1-7). IOP Publishing. doi:10.1088/1757-899X/769/1/012043
- Arnbjörnsdóttir, B., Bédi, B., Bradley, L., Friðriksdóttir, K., Garðarsdóttir, H., Thouésny, S., & Whelpton, M. J. (2022). *Intelligent CALL, granular systems and learner data: shortpapers from EUROCALL 2022*. France: Research-publishing.net.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED624779.pdf> adresinden alındı

- Arslan, K. (2020). Eğitimde yapay zeka ve uygulamaları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 71-88. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1174773> adresinden alındı
- Aydın , N. (2018). Nitel araştırma yöntemleri etnoloji. *Uluslararası Beşeri ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi*.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/614382> adresinden alındı
- Baker vd. , T. (2019). *Educ-AI-tion rebooted? exploring the future of artificial intelligence in schools and colleges*. London: Nesta.
<https://www.nesta.org.uk/report/education-rebooted/> adresinden alındı
- Balcı , A. (2021). *Açıklamalı eğitim yönetimi terimleri sözlüğü*. Ankara: Pegem Akademi.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(AEÜSBED)*, 368-388. doi:10.31592/aeusbed.598299
- Bobro, N. (2024). Advantages and disadvantages of implementing artificial intelligence in the educational process. *Young Scientist*, 72-76. doi:<https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-4-128-38>UDC 378.
- Bulut vd., M. A. (2024). Yapay zekanın eğitim üzerindeki etkileri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 976-986. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10909352> adresinden alındı
- Chen vd. , L. (2020). Artificial intelligence in education: a review. *IEEE Access*, 75264-75278. doi:10.1109/ACCESS.2020.2988510
- Clow, D. (2013). An overview of learning analytics. *Teaching in Higher Education*, 683–695. doi:<https://doi.org/10.1080/13562517.2013.827653>
- Cóndor-Herrera vd. , O. (2021). Virtual assistants and its implementation in the teaching-learning process. *Advances in Intelligent Systems and Computing*, 203-208. doi:http://dx.doi.org/10.1007/978-3-030-58282-1_33

- Cope vd. , B. (2020). Artificial intelligence for education: knowledge and its assessment in AI-enabled learning ecologies. *Educational Philosophy and Theory*, 1-17.
doi:<http://dx.doi.org/10.1080/00131857.2020.1728732>
- Coşkun, B., & Katıtaş, S. (2022). Öğretim liderliği üzerine kavramsal bir inceleme. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 17-36.
doi:<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.65895>
- Coşkun, F., & Gülleroğlu, H. (2021). Yapay zekanın tarih içindeki gelişimi ve eğitimde kullanılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 947-966. doi:10.30964/auebfd.916220
- Creswell, J. (2023). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çarpar, M. C. (2020). Sosyolojide iki niteliksel desen: fenomenolojik ve etnografik araştırma. *The Journal of Social Sciences*, 689-704.
doi:10.30520/tjsosci.750923
- Çavuş, M. N. (2024). Eğitimde yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirme üzerine bir derleme. *International Journal of English for Specific Purposes (JOINESP)*, 39-54.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/3966892> adresinden alındı
- Çelik vd. , H. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - ENAD*, 379-406.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/957173> adresinden alındı
- Çelikkaya, H. (1991). Eğitimin Anlamları ve Farklı Açılardan Görünüşü. *M. Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 73-85.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1948> adresinden alındı
- Daniels, P. (2015). Using web speech technology with language learning applications. *The jalt call Journal*, 177-187.
doi:<http://dx.doi.org/10.29140/jaltcall.v11n2.j192>

- Demir Dülger, E. (2023). Okul müdürleri ve öğretmenlerin eğitimde yapay zekâ kullanılmasına ilişkin görüşleri. *ISPEC International Journal of Social Sciences & Humanities*, 133-153. doi:
<http://doi.org/10.5281/zenodo.7766578>
- Deng, X., & Yu, Z. (2022). A systematic review of machine-translation-assisted language learning for sustainable education. *Sustainability*, 1-15. doi:<https://doi.org/10.3390/su14137598>
- Duran, A., & Ermiş, U. (2024). A qualitative focus on school leaders' perceptions of roles, responsibilities, and expectations in enhancing equitable access to educational technology in the era of gen-AI. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 208-227. doi:<https://doi.org/10.31592/aeusbed.1440249>
- Erden, M. (2019). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Arkadaş yayınevi.
- Fitria, T. (2021). The use technology based on artificial intelligence in english teaching and learning. *ELT Echo : The Journal of English Language Teaching in Foreign Language Context*, 213-223. doi:<http://dx.doi.org/10.24235/eltecho.v6i2.9299>
- Font de la Vall, R. R., & Araya, F. G. (2023). Exploring the benefits and challenges of AI-language learning tools. *International Journal of Social Sciences and Humanities Invention*, 7569-7576. doi:<http://dx.doi.org/10.18535/ijsshi/v10i01.02>
- Gökçearsan vd. , Ş. (2024). Benefits, challenges, and methods of artificial intelligence (AI) chatbots in education: a systematic literature review. *International Journal of Technology in Education (IJTE)*, 19-39. doi:<https://doi.org/10.46328/ijte.600>
- Gumanova, J., & Dokukina, I. (2020). The rise of chatbots – new personal assistants in foreign language learning. *Procedia Computer Science*, 542–546. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.procs.2020.02.212>
- Gültekin Talayhan, Ö., & Babayiğit, M. V. (2023). The influence of AI writing tools on the content and organization of students' writing: a focus on

EFL instructors' perceptions. *Journal of Current Debates in Social Sciences*, 83-93. doi:<http://dx.doi.org/10.29228/cudes.71701>

Hançer, F. B., & Dilidüzgün, Ş. (2021). Türkçe Derslerinde Dil Bilgisi Öğretimi ve Sorunları Üzerine Öğretmen Görüşleri. *Social Sciences Research Journal (SSRJ)*, 977-986.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ssrj/issue/65673/1022283> adresinden alındı

Huang vd. , J. (2021). A review on artificial intelligence in education. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 206-217. doi:<https://doi.org/10.36941/ajis-2021-0077>

Huang vd. , X. (2023). Trends, research issues and applications of artificial intelligence in language education. *Educational Technology & Society*, 112-131. doi:[https://doi.org/10.30191/ETS.202301_26\(1\).0009](https://doi.org/10.30191/ETS.202301_26(1).0009)

Ipsic, I. (2011). *Speech and language technologies*. Rijeka: Intech.

Istrate, A. (2019). The impact of virtual assistants on language classes. *The 15th International Scientific Conference* (s. 296). Romania: eLearning and Software for Education. doi:<http://dx.doi.org/10.12753/2066-026X-19-040>

Ji vd. , H. (2022). A systematic review of conversational AI in language education: focusing on the collaboration with human teachers. *Journal of Research on Technology in Education*, 1-16. doi:<http://dx.doi.org/10.1080/15391523.2022.2142873>

Jolley , J. R. (2022). Thirty years of machine translation in language teaching and learning: a review of the literature. *L2 Journal*, 26-44. doi:<https://doi.org/10.5070/L214151760>

Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 170-189. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbid/issue/54983/727462> adresinden alındı

- Köse vd. , B. (2023). Öğretmen görüşlerine göre eğitimde yapay zekanın önemi. *International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 4203-4209.
<https://journalofsocial.com/files/josasjournal/d5b77257-f962-45a1-8348-f558bad9dd0c.pdf> adresinden alındı
- Kuddus, K. (2022). Artificial intelligence in language learning: practices and prospects. A. Mire, S. Malik, & A. K. Tyagi içinde, *Advanced analytics and deep learning models* (s. 1-17). Beverly: Scrivener Publishing LLC. doi:10.1002/9781119792437.ch1
- Labadze vd. , L. (2023). Role of AI chatbots in education: systematic literature review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 1-17. doi:<https://doi.org/10.1186/s41239-023-00426-1>
- Manire, E., Kilag, O., Cordova Jr., N., Q. Tan, S., Poligrates, J., & Omaña, E. (2023). Artificial intelligence and english language learning: a systematic review. *Excellencia International Multi-disciplinary Journal of Education*, 485-493. <https://multijournals.org/index.php/excellencia-imje/article/view/147/156> adresinden alındı
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: iletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 273-294. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2864527> adresinden alındı
- Naidu, K., & Maddala, S. (2024). AI in the present era: overview and insights. *Journal of Informatics Education and Research*, 2580-2589. doi:<https://doi.org/10.52783/jier.v4i2.1116>
- Patty, J. (2024). The use of AI in language learning: what you need to know. *Jurnal Review Pendidikan dan Pengajaran*, 642-654. doi:<http://dx.doi.org/10.31004/jrpp.v7i1.24609>
- Pokrivcakova, S. (2019). Preparing teachers for the application of AI-powered technologies in foreign language education. *Sciendo*, 135-153. doi:<http://dx.doi.org/10.2478/jolace-2019-0025>

- Roll, I., & Wylie, R. (2016). Evolution and revolution in artificial intelligence in education. *Int J Artif Intell Educ*, 582-599. doi:10.1007/s40593-016-0110-3
- Romero, C., & Ventura, S. (2013). Data mining in education. *WIREs Data Mining and Knowledge Discovery*, 12-27. doi: 10.1002/widm.1075
- Rusmiyanto, Huriati, N., Fitriani, N., Tyas, N. K., Rofi'i, A., & Sari, M. N. (2023). The role of artificial intelligence (AI) in developing english language learner's communication skills. *Journal on Education*, 750-757. doi:http://dx.doi.org/10.31004/joe.v6i1.2990
- Sak, R., Sak, İ. Ş., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 227-256. doi:10.33400/kuje.843306
- Senemoğlu, N. (2020). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Seyrek vd., M. (2024). Öğretmenlerin eğitimde yapay zeka kullanımına yönelik algıları. *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, 845-856. doi:https://doi.org/10.5281/zenodo.11113077
- Shadiev, R., & Liu, J. (2023). Review of research on applications of speech recognition technology to assist language learning. *ReCALL*, 74-88. doi:https://doi.org/10.1017/S095834402200012X
- Shebib, K., & Khansaheb, H. (2021). The integration of AI and ICT in the learning environment: education leaders' perception. *Journal for Researching Education Practice and Theory (JREPT)*, 199-236. https://bpace.buid.ac.ae/handle/1234/1926 adresinden alındı
- Sönmez, V. (2020). *Program Geliştirmede Öğretmen Elkitabı* . Ankara: Anı Yayıncılık.
- Stacey vd. , T. (2019). A brief historical overview of artificial intelligence research. *IOS Press*, 291–296. doi:10.3233/ISU-190060
- Tahir , A., & Tahir , A. (2023). AI-driven advancements in ESL learner autonomy: investigating student attitudes towards virtual assistant

usability. *Linguistic Forum (LinFo)*, 50-56.
doi:<https://doi.org/10.53057/linfo/2023.5.2.8>

Tahiru, F. (2021). AI in education: a systematic literature review. *Journal of Cases on Information Technology*, 1-20.
doi:<http://dx.doi.org/10.4018/JCIT.2021010101>

Tekindal, M., & Arsu, Ş. U. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 153-182.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1355632> adresinden alındı

Ural, A., & Kılıç, İ. (2011). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Ünal, A., & Çelik, M. (2013). Okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik davranışı ile öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık davranışlarının analizi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 239-258.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/202311> adresinden alındı

Viktorivna vd. , K. L. (2022). Artificial intelligence in language learning: what are we afraid of. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 262-273. doi:
<https://dx.doi.org/10.24093/awej/call8.18>

Wang vd. , X. (2022). Learners' perceived AI presences in AI-supported language learning: a study of AI as a humanized agent from community of inquiry. *Computer Assisted Language Learning*, 1-28.
doi:<https://doi.org/10.1080/09588221.2022.2056203>

Woo, J. H., & Choi, H. (2021). Systematic review for AI-based language learning tools. *JDS Communications*, 1-10.
doi:<http://dx.doi.org/10.48550/arXiv.2111.04455>

Wu vd. , J. (2023). AI-generated content (AIGC): a survey. *Arxiv*, 1-17.
doi:<https://doi.org/10.48550/arXiv.2304.06632>

- Yalçın, H. (2022). Bir araştırma deseni olarak fenomenoloji. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 213-232.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2864502> adresinden alındı
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A. (2022). *Derin öğrenme*. İstanbul: Kodlab.
- Yılmaz, E., & Kurşun, A. T. (2015). Okul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları ile öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişki. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 35-48.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/408077> adresinden alındı
- Zhou, L. (2023). A historical overview of artificial intelligence in china. *Science Insights*, 969-973. doi:10.15354/si.23.re588
- Zhou, Z.-H. (2016). *Machine learning*. China: Tsinghua University Press.

Ekler

Ek 1.

Milli Eğitim Bakanlığı İzin Formu

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı : İOD.0.00-174/06-24/E.27812
Konu : Cemaliye Önderoğlu Yüksek Lisans
Çalışması Hk.

21 Kasım 2024

Sayın Cemaliye ÖNDEROL

İlgi : 11 Kasım 2024 tarihli başvuru.

Müdürlüğümüze bağlı okullarda görev yapan okul yöneticilerine yönelik uygulanmak istediğimiz "**Dil Öğrenimini Kolaylaştırmak İçin Yapay Zeka Kullanımına Karşı Okul Müdürlerinin Görüşleri**" konulu çalışmamız, Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş, gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması **uygun görülmüştür**.

Çalışmayı uygulamadan önce, okul müdürlükleri ile istişare edilmesi ve çalışma tamamlandıktan sonra sonuçların Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğüne iletilmesinin yasa gereği olduğunu bildirir, gereğini saygı ile rica ederim.

 e-İmzalıdır
Hakkı BAŞARI
Müdür

Ek 2.

YDÜ Bilimsel Araştırma Etik Kurul Onay Formu

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

09.10.2024

Sayın Cemaliye Önderol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2024/1122 proje numaralı ve **"Dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zekâ (AI) kullanımına karşı okul müdürlerinin görüşleri"** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Koordinatörü

Ek 3. Onay ve Görüşme Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAY FORMU

Yönerge ve Onay Formu

Değerli Okul Yöneticileri;

Ben Yakın Doğu Üniversitesi Yüksek Lisans öğrencisi Cemaliye Önderol.

Sizleri 'Dil Öğrenimini Kolaylaştırmak İçin Yapay Zeka Kullanımına Karşı

Okul Müdürlerinin Görüşleri' başlıklı araştırmaya davet ediyorum. Bu

çalışmanın amacı, dil öğrenimini kolaylaştırmak için Yapay Zeka (AI)

kullanımında okul liderlerinin sosyal aktörler olarak rollerini değerlendirmektir.

Bu bağlamda aşağıda okul müdürlerine yönelik Kişisel Bilgi Formu ve Yapılandırılmış Görüşme Formu yer almaktadır. Bu araştırmaya katkı koymak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Soruları kimsenin baskısı altında kalmadan içten ve doğru bir şekilde yanıtlamak araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından oldukça önem taşımaktadır. Bu formun okunup onaylanması, çalışmaya katkı koyacağınız anlamına gelmektedir. Araştırmaya katılmama veya araştırmaya katıldıktan sonra bırakma hakkına da sahiptir. Bu araştırma boyunca elde edilen bilgiler, sadece araştırma için kullanılıp, kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Araştırma bulgularında isminiz kullanılmayacak, cevaplarınız kimseye gösterilmeyecek ve kimseyle paylaşılmayacaktır.

Fakat konuya ilişkin vermiş olduğunuz bilgiler yayın amaçlı kullanılabilir.

Yukarıda belirtilen bilgileri okudum ve üzerime düşen görev ve sorumlulukları anladım. Araştırmaya kimsenin baskısı altında olmadan, kendi isteğimle, gönüllü olarak katkı koymayı kabul ediyorum.

Araştırmaya gönüllü olarak katılıyorum. ( ) Evet

( ) Hayır

Saygılarımla,

Cemaliye Önderol

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Size uygun seçeneği işaretleyiniz.

1. Cinsiyetiniz;

( ) Kadın

( ) Erkek

2. Yaşınız;

( ) 30 yaş altı

( ) 31- 35 yaş arası

( ) 36- 40 yaş arası

( ) 41-50 yaş arası

( ) 51 yaş ve üzeri

3. Kaç yıldır yöneticilik görevini yürütüyorsunuz?

( ) 0-5 yıl arası

( ) 6-10 yıl arası

( ) 11-15 arası

( ) 15+

4. Yüksek lisans eğitiminiz var mı?

(a) Evet

(b) Hayır

5. Doktora eğitiminiz var mı?

(a) Evet

(b) Hayır

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

İlkokul Müdürlerine Sorulacak Sorular

1. Yapay Zeka destekli öğretimde size düşen görev ve sorumluluklar nelerdir?

2. Yapay Zeka destekli öğretiminin artıları ve eksileri nelerdir?

3. Sizce Yapay Zeka dil öğrenimini olumlu mu, olumsuz mu etkilemektedir?
Neden?

4. Dil öğreniminde hangi Yapay Zeka aracının kullanılmasını tercih edersiniz?

5. Dil öğreniminde hangi Yapay Zeka aracı kullanılmamalıdır?

6. Okulunuzdaki öğretmenler dil öğretiminde Yapay Zeka kullanıyor mu? Kullanıyorsa, dil öğretimini destekleyen Yapay Zeka uygulamalarınız nelerdir?

7. Okulunuz Yapay Zeka ile dil öğretimini destekler donanıma sahip mi?

8. Dil öğretim müfredat ve kitaplarında herhangi bir değişikliğe ihtiyaç var mıdır? Varsa ne yapılmalıdır?

9. Dil öğreniminde Yapay Zeka kullanımına ilişkin görüşleriniz ve önerileriniz nelerdir?

Araştırmaya katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

İntihal Raporu

tez-cemaliye

ORIGINALITY REPORT

8%

SIMILARITY INDEX

7%

INTERNET SOURCES

4%

PUBLICATIONS

4%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1

docs.neu.edu.tr
Internet Source

3%

2

acikbilim.yok.gov.tr
Internet Source

1%

3

Submitted to Yakın Doğu Üniversitesi
Student Paper

1%

4

Submitted to Canakkale Onsekiz Mart
University
Student Paper

<1%

5

dergipark.org.tr
Internet Source

<1%

6

Submitted to Trakya University
Student Paper

<1%

7

www.researchgate.net
Internet Source

<1%

8

acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr:8080
Internet Source

<1%

9

Ateşoğlu, Fatih. "Yapay Sinir Ağları ile Yüz
İfadesi Tanıma", Maltepe University (Turkey),

<1%

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı: Cemaliye Önderol

Doğum Yeri ve Tarihi: Güzelyurt / 23/08/2001

Eğitim Durumu

Lisans Öğretimi: Atatürk Öğretmen Akademisi – Sınıf Öğretmenliği

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce ve Almanca

İş Deneyimi

Stajlar: Dr. Suat Günsel Devlet İlkokulu Lefkoşa, Şht. Ertuğrul İlkokulu, Gönyeli İlkokulu

Çalıştığı Kurumlar: Güzelyurt Barış İlkokulu, Gönyeli İlkokulu

İletişim

Adres: Aydınlık Sokak No:26, Yenikent/Gönyeli, KKTC

Tel: 0533 880 68 88

E-Posta Adresi: onderolcemaliye@gmail.com